

bio prestantib. quā que certissime cōpta sūt nob.
VITA Venerabilis viri Malachy e epi.

MALACHYAS noster ort' in hyber-
nia de p̄lo barbaro. ibi educat'. ibi
litteras edoct' est. Ceterū de natali
barbarie traxit nichil. n̄ magis quā
p̄fces maris de sale mat̄no. Quā ū suave. q̄d uenit
ta nobis barbaries tā urbanū p̄tulit. cuiē scōrum
& domesticū dī. Qui p̄ducit mel de petra. oleū q;
de saxo durissimo. ipse fecit hoc. Parentes tam̄ il-
li fuere genere & potentia magni. iuxta nom̄ ma-
gnorū qui sūt in terra. At mat̄ mente quā san-
guine generosior. sat̄^{gebat} in ipso uicio uiarum
suarū notas facere paruallo tuas uite. has pluris
illi existimās uentosa scientia litterature sc̄laris.
Ad utrāq; tam̄ huic n̄ desuit ingenū p̄ etate. In
scolis litteras. domi timorē dñi docebat. & coti-
dianis p̄fectib' respondebat ambob' sa-
tis. magistro & matri. Nempe a p̄nci-
pio sp̄m sortat' est bonū. p̄ quē erat
puer docilis. & amabilis ualde. mare.
admodū om̄ib' p̄ om̄ia gratosus.

4

Bibebat autē p lacte de pectore mat̄no aquas sapi
entis salutaris. & siebat in dies se ipso prudentior.
Prudentior dicā an sc̄ior. Vtrūq; si dixerō. n̄ me
penitebit. ueritatē enī dicā. Agebat senē morib⁹
annis puer. expers lasciuie puerilis. Cū q; ex hoc
cūctis esset reuerentię & stupori. n̄ tam inde ut as
solet insolentior inueniebat. sed magis q̄er & sub
dit in om̄i mansuetudine. Non impatiens magi
sterij. n̄ fugitiū disciplinę. n̄ lectiois fastidient.
n̄ ludoz deniq; appetens. q̄d ut maxime illa e
tas dulce ac familiare habere solet. Et p̄ficiēbat
supra om̄s coetaneos suos. in ea q̄dē literatura
que illi cōpetebat etate. Nā in disciplina morū
p̄fectu q; uirtutū. etia sup om̄s docentes se in
breui enituit. n̄ tā matre tantū quā unctioe
magistra. Hac sollicitante. haut segnit̄ & indi
uinis exercebat. petere secretū. anticipare vigi
lias. meditari in lege. refici parci. orare fre
quenti. Et quia ei eccl̄am frequentare. nec uaca
bat p̄pter studiū & p̄ uerecundia. nec licebat.
leuare puras man⁹ in om̄i loco ubi tamen secreta
id posset. solebat. Jam tūc siquidē caur⁹ fuit. de

clinare uirus uirtutū. manē glām. Est vicus
prope ciuitatē in qua discebat puer: quo ma-
gister eius frequentē p̄gere solit⁹ erat. ipso solo co-
mūte. Illo euntib⁹ ambob⁹ parit⁹. ipse ut postea re-
ferebat retrahēbat pedē. s̄stēbat q; gradū. & stans
a tergo magistrū. illo quidē n̄ cōp̄iente. expansis
ad cētū manib⁹ rapti. q̄dām ac ueluti iaculatā e-
mittebat orationē. & sic dissimulās magistrum
denuo sequebat⁹. Istiusmodi pio furto. puer sepi-
us eludebat comitē paritē & magistrū. Non est
dicere om̄ia. quę eius p̄ncipia colore bonę indo-
lis decorauerē. ad maiora atq; utiliora currēdū.
¶ Nū tam̄ refero ad huc. hoc meo quidē iudicio.
n̄ m̄ bonę. sed & magnę in puero dederit insigne
spei. ¶ Excit⁹ aliquando cuiōdā opinione ma-
gistrū. erat enī famosus in disciplinis quas dicūt
liberales. adiuuit illū discendi cupiditate. Quip-
pe extrema iā puericie capt⁹. ad eas litteras an-
helabat. Intrans uero domū. uidit uirū luden-
tē subula. crebris q; sulcantē trachib⁹. nescio quo
notabili modo parietē. Et solo visu offens⁹ pu-
er⁹ serius. q̄d leuitatē redoleret. resiliuit ab eo.

ac demceps illū nec videre curauit. Ita cum
esset studiosissim' litterarū. p̄ honesto tamen
spreuit eas virtutis amator. Tali quōdā pre
ludio puer p̄parabat̄ ad eū. q̄ se manebat in
fortiori etate conflictū. iā q; ipse aduer' surū puo
cabat. Et o a l a c h i ē quidē puericia sic erat.
Porro adolescentiā simili transiuit simplicitate
& puritate. nisi qd̄ crescente etate. crescebat si
mul illi sapientia & gratia apud d̄m & homines.

Hic iā id est ab ineunte adolescentia
eius. cepit manifesti' apparere qd̄ esset
in homine. & gratia d̄i in illo uacua
n̄ uideri. Videns enī industri' adolescens. quā in
maligno mundo positus sit. et cogitans quale
spiritū accepisset. dicebat intra se. Non est spi
ritus huius mundi iste. Quid isti & illi. Non
est societas alteri ad alterū. n̄ plus quā luci ad
tenebras. Meus ex deo est. & scio que in illo do
nata sunt michi. Inde michi ^{ad huc} interim innocen
tia mea. inde continentie decus. inde iusticie
fames. inde quoq; illa eo securior' quo secreti
or' gloria est. testimoniu' conscientie mee.

Nil horū michi tutū sub principe mundi. Deniq;
habeo thesaurū in fictili uase. Verendū ne in-
pingat & frangat. & effundat oleū leticię qđ
porto. Et quidē n̄ impingere int̄ saxa & scopu-
los. distorere & anfractuose uie & uite huius. dif-
ficillimū. Ita ne in momento pdam simul om̄s.
quib' ab inicio preuent' sum benedictiones dul-
cedinis. Resigno illi poti' a quo sunt. & me
parit'. Et ego enī & ea ipsi debemur. Perdā
ipsam ad tempus animā meā. ne pdam in eter-
nū. Et quod sum. & que habeo om̄ia ubi mi-
chi equē salua. uti in manu auctoris sunt.

Quis ita ad seruandū sollicit'. ad retinendū po-
tens. ad restituendū fidelis. Seruabit tuto.
restituēt oportune. Sine retractatione me do-
ad seruiendū illi. de donis suis. Non potest
michi perire. ex om̄ibus que in opus pietatis
expendo. Forte & sperare plus aliquid licet.
Solet reddere cū usura. qui dat gratis. Ita eti-
am cumulabit & multiplicabit in anima mea
uirtutē. Hec cogitauit & fecit. sciens absq;
facto uanas esse cogitationes hominis. v. 03.

6
Erat homo in ciuitate ardinachā. ipsa est
in qua altus est ora La ch y a s. & homo ille
sēs. & austerē admodū uite. & inexorabilis casti
gator corporis sui. Cellā habens iuxta eccliam
in ea manebat. & ieiunijs & obsecrationib⁹ seruens
dō die ac nocte. Ad hūc se contulit Ma La ch y
as. formā uite accepturus ab eo. qui uitū se
tali damnauerat sepultura. Et uide humili
tatē. A primeua etate, in sancta arte magi
strū qđ dubiū n̄ est habuerat dīm. & ecce fact⁹
est denuo discipulus hominis. homo natus et
humilis corde. Si nesciebam⁹. hoc uel solo no
bis ipse pbauit. Legant hoc qui docere que
n̄ didicere conantur. discipulos sibi coaceruan
tes. qui nunquā discipuli extiterē. ceci duces
cecorū. Ma La ch y a s doctus a dō. docto
rē nichilomin⁹ quesuit hominē. & quidem
caute & sapientē. Quid simile queso afferre
quibat. in quo eque daret & caperet. experi
mentū profectus sui. Si ora La ch y a s
exemplū eis p̄ minimo est. pauli opus atten
dāt. Nonne euangliū suū qđ n̄ ab homine

acceperat sed a xp̄o. cū hominib⁹ tam̄ censuit
conferendū. ne forte in uacuū curreret aut
cucurrisset. Vbi ille securus n̄ est. nec ego.
Si quis alit̄ senserit. uiderit ne n̄ tā securitas
sit quā temeritas. Sed hec alterius temporis.
Hoc uero sonuit in ciuitate qđ factū erat. et
cōmota est uniuersa ad inopinatā nouitatē.
Stupēbant aut̄ om̄s & mirabant̄ uirtutē. eoq;
amplius. quo minus usitatā in gente fera.
Videres tunc reuelari ex multis cordibus cogi-
tationes. Pleriq; humano affectu pensantes
factum. plangere & dolere ceperūt. quod
dilectus ab omnib⁹ delicatusq; adolescens. du-
ris se adeo laboribus mancipasset. Alij suspi-
cati leuitatē propt̄ etatem. diffidere de per-
seuerantia. timere de casu. Nonnulli teme-
ritatē causantes. indignari & fremere in eū.
qđ supra etatē & uires. inconsulte rem ardu-
am fuisset aggressus. Verū ille egit sine con-
silio nichil. Nam habuit consiliū a prophe-
ta. qui ait. Bonum est hominib⁹. si portauerit

7
iugum ab adolescentia sua. Et addit. Sede
bit solitarius et tacebit. quia leuauit se su
pra se. Sedebat sibi iuuenulus secus pedes
ymari. hoc enī nomen uiro. & aut discēbat
obediētiā. aut se didicisse docebat. Sede
bat ut quietus. ut mansuetus. ut humilis.
Sedebat & tacebat. sciens secundū prophetam
cultū iusticię esse silentium. Sedebat autem
ut p̄seuerans. tacebat ut uerecundus. nisi
quod suo illo silentio. in dī auribus loquebatur
cū sancto dāuid. Adolescentulus sum ego et
contemptus. iustificationes tuas n̄ sum oblitus.
Et sedebat interim solitarius. quia & sine socio.
& sine exemplo. Quis enim ante or a l a
c H y a o. districtissimū viri propositū
uel cogitaret attemptare. Sempe
mirabile omnibus habebatur. sed
non imitabile. M a l a c H y a s
imitabile persuasit. sedendo dumtaxat
et tacendo. Infra paucos dies

habuit imitatores non paucos. prouocatos
exemplo sui. Ita qui primo solitarius se
dit. & unicus patris sui. fit iam unus ex
multis. fit ex unigenito primogenitus in
multis fratribus. Et ut prior
in conuersione. ita in conuersatione sub
limior. Et qui ante omnes venit.
omnium iudicio supra omnes eorinuit
in uirtute. Et dignus visus
est episcopo pariter et magistro.
qui ad diaconatus gradum
promoueretur. Et coegerunt
eum. Hinc iam Leuita
domini. publice se ad omne
opus pietatis accinxit.
plus uero ad eas res. in
quibus aliqua inuaria
uideret. Denique cura ei maxima erat. in
sepeliendis defunctis pau

peribvs. quod hoc sibi non minus humili
tatem saperet quam humanitate o.

Hec defuit nouo nostro tobye.
redivi va a muliere tempratio. immo
a serpente per muliere o.

Germana enim eius indignitate.
ut sibi videbatur officij exhorrens.
quid facis inquit o insane.

Dimitte mortuos sepelire mor
tuos s v o s. Et hoc illi
cotidie exprobrans ingerbat.

sed respondebatur mulieri stultę ixa
ta stulticiam suaos. Misera
tu eloquij casti uocem tenes.
sed VIR TV T P O ignora s.

Ita ministeri vos ad quod coactus
accesserat. deuotus tenuit.
indefessus exercuit. Vnde et cen
suerunt. etiaos sacerdotale offi
civov imponendu omny illi.

Et factum est ita. Erat autem
cum sacerdos ordinatus est. an
nos natus quasi viginti
quinque. In qua eius utraq;
ordinatione. si quid preter
canonum foras processisse
videtur. siquidem infra vi
cesimum quintum annuum. le
uiticum minus tertium.
infra tricesimum adeptus
est. sacerdotij gradum.
donandum sine tum zelo ordina
toris. tuorum operis ordinati. Ego uero
istud nec in seculo redarguendum. nec usurpandum
consulo ei qui se non fuerit. Hec contentus eps etiam
uices suas commisit ei. seminare seminem sanctum in gente
non sanctam. & dari rudi populo & sine lege uiuenti legem
iure & discipline. Suscepit ille mandatam in omni
alacritate. sicut erat spiritu feruens. nec talentis in
habeis. sicut in hians lucis. Et ecce lingue sartulo cepit
euellere. destruere. dissipare. de die in diem factitans
pauca in directa. & aspersione uias planas. Exultabat ut

S gigas ad dis

currendum ubiq;. Diceret ignem u-
rentem in consumo cymu ue
pres. diceret securim ul' asciam in dei-
ciendo plantationes malas. Extirpare ^{fatage}
^{bat} barbaricos rit. plantare ecclesiasticos.
Veternosat omi. neq; cui pauce in-
ueniebant. abolebat supersticiones
seu q'slibet ubicumq; dephendit;
malignitates. in massas p' anglos ma-
los. Demq; quicqd in compositu. quic-
qd indecoru. quicqd distortum. obuiu
habuisset. n' parcebat ocls ei. s; uelut
grando grossos eficub;. Sic puluere
uent' a facie t'g. sic coram facie sua
eiusmodi nitebat' totu p'uitib;. extir-
bare ac delere de poplo suo. Et p' huc
omi. tradebat iura celestia. optimus
legis lator. leges dabat plenas iusticie.
plenas modestie 7 honesti. S; 7 ap'licas
sanc'iones. ac decreta scoru patrum.
p'pueq; consuetudines sc'e romane
ecclie in cunctis ecclis statuebat.

Hinc ē qđ hocieq; in illis, ad horas cano
nical cantat² & psallit² iuxta morem uni
uersę t^{re}. nam minime id ante fiebat
ne incuntate qđ in. Ipse ū in adoles
cencia cantū didicerat. & in suo cenobio
mox cantari fec². cum nec dum in eun
tate seu in episcopatu uniu^{er}so cantare
serrent ut uellent. Deinde usū salubri
mum confessionis. sac^{ra}mentū confir
mationis. contractum conjugiorum.
que omnia aut ignorabant aut ne h
gebant. malachias de nouo institu
it. Et de his ista p^{er} exemplo sufficiant.
Nam & protū hystorie textum. breui
tatis studio plurima p^{er}terim². Cum
ēēt illi studium. & zelus maxim² circa
cultum diuinorū. & uenerationē sac^{ra}
mentorū. ne forte de his aliqđ constitue
ret ut doceret. sec² quam rit² habet
uniu^{er}sali² ecclie. subito adire animū
ep^{is}m malchum. qui sepleni² de omib;
informaret. Hic erat senex. plen² chertū

et uirtutum. et sapientia di erat in illo.
Nacione qdem hibernus. s; in anglia
conuersat⁹ fuerat. in habitu et propo-
sito monachili. Sintoniensis monasterio.
De quo assumpt⁹ in epim inlesmor ciuita-
tem mununye. et ipsa nobilioz int⁹ ceteras ciuita-
regni illi. Ibi tanta ei desup collata: gra-
uit n⁹ m⁹ uita et doctrina. s; et signis clare-
ret. Quoz duo pono exempli causa. ut
omib; innotescat. qualem in sciencia scdz
malachyas habuerit pceptorem. ¶ Pue-
rum nite captum ex his q⁹ lunaticos
uocant. int⁹ confirmandum sac⁹ uncti-
one sanauit. Hoc ita notum certumq;
fuit. ut illum mox constituerit ostiaru
domus sue. uixeritq; puer idē in colinas
meo officio usq; ad unilem gratem. Surdo
audium restituit. in quo idem mirabile
quiddā confessus ē. qd cum scs usq; auri-
cule hinc inde digitos ^{imississet} duos q⁹
porcellos ex ipsis exire senserit. Prohis atq;
huiusmodi fama crebrescente. nom⁹ gran

de adeptis: ita ut ad eum scoti hybniq;
confluerent. itanq; un' omnium pat'
ab omib; coleret. Ad h'c g' malachias
accepta benedictione pat' ymari. rab
epo missus cum p'spe puenisset. benign
ne suscept' est. Qui annos aliquot cum
eo mansit. ut p' hanc temp' mora
hauriret plen' de pectore ueterano.
sciens scriptum. quia in antiq's: sapi
entia. S; ne hoc qq; ad causam defuisse
reor. qd' magn' ille promiser uniuersis
uoluit seruum suum malachiam in
loco tam celebri notu' fieri omib;. qui
erat omib; p'fictur'. Nec em' poterat
n' ee' grat'. quib; not' fuisse. Demq; u
num accidit. p' qd' ex aliqua parte qd'
notu' do erat in illo. manifestum fecit
hoib;. Inter regem australis munit
me que: hybnie part' i germani a
ta similitate. i fr'e facto superiori. reu
pulsus regno confugit ad ep'm mal
achim. Non tam' ut ope illi regnum

recuparet. s; magis princeps deuot^o
dedit locū ire. ⁊ necessitatem in uirtu-
tem conuertit. p̄uatā eligens uitam. ducē.
Cumq; ep̄e regem suscipe debito hono-
re pararet. ⁊ abnuuit ille. se male in qui-
ens tanquā unū ex illis ēē paupib; fr̄ib;
qui illi adhererent. regnum factum
deponere. ⁊ communem paupertate fore
conten- tum. ⁊ expectare poti^o dñi uo-
luntatē. ⁊ quam p̄uim recipere regnū.
nec uelle p̄ suo honore t̄reno sangui-
nem humanū effundē. ⁊ qui contra
se clamet ad deum de t̄ra. Quo audito
exultat ep̄e. ⁊ admirat^o deuotionē. sa-
tis factū uoto. Quid plura. ⁊ Traditur
regi paupcula dom^o ad habitandum.
et malachias in magistrū. ad uictum
panis cum sale ⁊ aqua. Porro ad delicias
sufficiebat regi malachie p̄sencia. uita
atq; doctrina. ita ut diceret ei. Quā
dulcia faucib; meis doquua tua. sup̄
mel ori meo. Ad hec p̄ singlas noctes

lacrimis suis stratum rigabat. s; r cotidi-
ano aque frigide balneo male calente
extinguebat in carne libidinem. Et orant
rex cum rege dicebat. Vide humilita-
tem meam r laborem meum. & dimitte
uniusa delicta mea. Et n̄ amouit d̄ ora-
tionē ei r misericordiam suam ab eo. Et ex
audita ē oratio ei. Th̄ sec̄ quam inten-
det ipse. Nam si quidē sollicit̄ erat
p̄ anima sua. s; iudex innocencie d̄
hominib; ostendere uolens. qm̄ sunt
reliquis homini pacifico. parabat
interim facere iudiciū inuiriā pacien-
ti qd̄ ille penit̄ n̄ sp̄abat. Et sus-
citauit d̄ sp̄m̄ uicini regis. neq; enim
unū. h̄ybna regnum. s; diuisa in
plura. Hic itaq; uidens que facta sunt.
replet̄ r̄elo. Th̄ quidē indignans
p̄donū h̄bitari. r insolencie sup̄borū. in
de ū miserans regni desolationē et re-
gis deiectionē descendit ad cellulam
paup̄is. Suadet re. d̄itū. s; n̄ psuadet.

Instat tamē spondet opem. de effectu
nō diffidere monet. dñm affuturū pro
mittit. cui nō poterunt resistere
om̄s adūsariū eius. **S**pondit 7 op̄tio
nem paupum. patrieq; uastationē.
7 nō p̄ficit. Ceterum accedente manda
to ep̄i 7 malachie consilio. de quib; ille
pendebat tot. uix tandem acquies
cit. Sequit̄ rex regem. 7 iuxta ubi
regis sic fuerat uoluntas in celo. tota
facilitate pulsit predonib; reducitur
homo in sua cum exultatione suorum.
regnoq; restituit̄ suo. **V**ixit extē rex
ille 7 semp̄ reuerit̄ malachiam. eoq;
ppensit̄ q̄ plerū in ei p̄ ^{sp̄m} **pectore dignū** uene
ratione 7 amore comp̄at̄. Cui enim
tantam meruit in sua aduersitate fa
miliaritatem. Sanctitatē ignorare nō
potuit. Propt̄ea magis in sua p̄p̄itate
pp̄erib; illum amicit̄ deuotiq; colebat
obsequiis. Et libent̄ audiebat eum. et
audito eo multa faciebat. Et de his satis.

Verum tam non fortuitu factū reor.
qd̄ ita iam tē magnificauit eum dñs
in conspectu regum. s; quia uas electio-
nis sibi erat ille. portatur⁹ nom̄ suū
corā regib; 7 principib;. Mortua ē interim
soror eius illa q̄ p̄fata sum⁹. nec p̄tereun-
de uisionē quas uidit de ea. Hui⁹ siq̄-
dem sc̄s carnalem exhorruerat uitā!
et tan^{to} zelo. ut se uouert n̄ uisurū
eam in carne uiuentē. At illa carne
soluta. solutum ē uotum! et cepto uidē
in spū quam in corpore noluit. Quada-
nocte audiuit p̄somiū uocē sibi
dicentis. sororem ei⁹ stare foras in atrio!
7 ecce p̄ totos xxx. dies me h̄ gustasse.
Qui euigilans. cito intellexit cui⁹ esce
media māceret. 7 diligenter discusso
numero dierum quem audierat. p̄sū
eē repperit. ex quo p̄ ea panē de celo unū
n̄ obtulisset. Cum ille qui sororis n̄
animam odāt. s; peccatum! beneficen-
ciam quā unū miserat rursum adorit^{d. 2.}.

13
Neq; id frustra. Non multo post ^{uisa} ~~missa~~
est illi puenisse ad limē ecclie. nec dum
tam posse intrare. apparere ⁊ inueste
pulla. Cumq; ille p̄seueraret. curans
ne qua die fraudaret solita stipe. sc̄do
uidit eam inueste sub candida ad
missam quidem int̄ eccliam. ⁊ altare
contingere n̄ p̄mitti. Tercio tandem
uisa: aggregari cet̄a candidatorū. in
ueste candida. Sides lector quantū
ualeat deprecatio ustri assidua. ⁊ Vere
regnum celorum uim patitur. ⁊ uio
lenti rapiunt illud. Nonne tibi ui
detur malachie oracio. effractoris ui
cem quodam m̄ exhibuisse celestib; por
tis. ⁊ quando peccat̄ ⁊ mulier ^{frater n̄r} ob
tuit arims. qd̄ fuit m̄tus negabat. ⁊
Hanc uim ih̄ū bone tu qui pateris fa
cis. ualid̄ ⁊ p̄uis ad saluandum. faciens
misericordiam ⁊ potentiam in brachio tuo.
⁊ in sac̄mento tuo. serua ^{us} sc̄ū qui ^{ad uitā} in
tratum fuit usq; in consumationē

celi. Hoc plane sacramentum. potens pec-
cata consumere. debellare obuias poter-
tates. inferre celis reuertentes de terra.
Et dñs quidem in regione illa sic pre-
parabat dilectum suum malachiam.
ad gl'am nominis sui. Verum qui misere-
rant eum ^{murmuranti.} iam ^{n̄} ferentes absentia
eius. misit epl's reuocant illum. Quo
reddito sunt. i q'dem instr^u c aore de oib;
que oportebat in op^o adeo paratu^m i ser-
uatum malachne. Vir diues i potens
q' locum benchor i possessiones ei tene-
bat. inspirat^o ado confestim in manu
ei sua omia dedit. i se q'q;. Et s
au unculus ei ^{fuit.} malachie sp^s q' carnis
^{plurim} ppinquitat^{is} fuit. Ipsum q' locum ben-
chor de q' cognominabat. tradidit ei prin-
ceps. ut edificaret ibi monastium. ut
poti reedificaret. Nempe nobilissimu
eristuerat ante sub pmo patre congello.
multa milia monachoz generant. mul-
torum monastioz capud. Locus uere

14
sc̄i. secundūq; sc̄oz. copiosissime fructifi-
cans deo. ita ut un⁹ ex filiis sc̄e illius con-
gregationis nomine luan⁹. centum sol⁹
monastiorum fundator extitisse ferat⁹.
Quod uicinis dixerim. ut ex uno comiciat
lector. q̄ ingent fuerit reliqua multitu-
do. Veniq; ita h̄b̄nam sc̄o tamq; reple-
uerunt gemmina ei⁹. ut ea potissimum
tempa dauidici illi uisiculi precumise ui-
deantur. *Visitasti terram ⁊ inebriasti eā.
multiplicasti locupletare eam. Flum̄ d̄i
repletum: aq̄s. parasti cybum illorum.
qm̄ ita: p̄paratio ei⁹. Riuos ei⁹ inebrians.
multiplica gemmina ei⁹. in stillicidijs
ei⁹ letabit⁹ germinans; ⁊ in h̄c modū
ceti qui sequitur. Nec in in p̄fatal s̄ in
cetis ⁊ regiones. q̄ in mundacione facta
illa se sc̄oz. examina effuderunt. E q̄b. ad
has m̄as gallicanas partes. sc̄i columba-
nus ascendens. luxouense construxit
monastium. factus ibi in gentē mag-
nam. ^{siquidē} Quirit tam magnam fuisse. ut*

succi dentib; sibi uicissim cō ris. continuaren-
tur sollempnia diuinor. ita ut ne mom-
tum q̄dem diei ac noctis uacaret alaundi-
bus. Hec de antiqua die ta sunt benchoren-
sis monastij glā. Hoc olim destructum
apiratus. ob insigni dignitatē anti^{que} mala-
chias ueluti quendam replantaturum
paradisum amplexus. ⁊ quia multa cor-
pora scōp̄ dormirent ibi. Nam ut taceā
illa que in pace sepulta sunt. ferunt non
gentos simul una die apiratus occisos.
Erat q̄dem ingens possessio loci illius.
s; mala^{chias} solo content² loco scō. total pot-
tiones ⁊ t̄at alii celsit. Siquidē atem
pore quo destructum ē monastium. n̄
defuit q̄ illud teneret cum possessio-
nibus suis. Nam ⁊ constituēbant² pelec-
cionem q̄ ⁊ abbatē apellabant² seruante²
nomine ⁊ si n̄ re qd̄ olim extiterat. Cumq;
suaderent multi n̄ alienare possessiones.
s; totum simul retinere sibi. n̄ acceperit
paupertatis amato² s; fec̄ eligi iuxta morē

15
qui eas teneret. loco ut praedictum retin
to sibi et suis. Et fortassis consula ut p
aparuit integrum retinuit; siñ magis sue
psperisset humilitati quam paci. Itaq; ex
mandato patris ymari assump^{ti} secum de
cem circit^{er} fr^{at}res. uenient ad locum. cepit
edificare. **S**ibi die quadam cum in
securi ipse secaret. casu ex opariis unus
illo uibrante in aera securum. locum
incaute occupauit quo ietus destina
batur. et cecidit sup^{er} spinam dorsi eius.
tanto utiq; impetu quanto ille impin
gere ualuit. Corruit ille. accurrere om^{ne}s.
putantes aut percussim ad mortem. aut
mortuum. Et tunc q^{ui}dem scissa a^{li}sim
mo usq; deorsum. homo u^{el} uelens inuenit^{us}
est. tam modice et summatim perstricta cute. ut
ux^{us} in superficie uestigium appareret. Sta
bat homo in columnis quem securus pertra
uerat. inuentibus et stupentibus. qui circum
stabant. S^{ed}ñ facti alacores. promp^{te} ad
res exinde ad op^{er}u inuenti sunt. Et hoc

incaum signorum malachie. Porro oratorū
intra paucos dies consummatum ē. de lig
quidē mī leu gant. s; apte firmitq; contextum.
op^s scoticum pulchrum satis. Et exinde
seruit^r dō meo sicut in dieb; antiquis. simi
li quidem deuotione. r hñ pari numero.
Presunt malachas loco illi tempore aliquan
to. patre ymaro ita constituyente. ipse rec
tor. ipse glā frim. Legebant in uita eius
qm̄ conuersarent^r. r ipse ante illos preibat.
in iustitia r scitate coram dō. Hui qd pre
ter instituta communia. multa singlarit^r
faciebat. in quib; po^d preibat om̄s. r alioq;
nemo illum poterat ad tam ardua seq.
Eo tempore reoloci. quidam infirmabat.
Cui assistens diabolus. r apte loquens suc
gererat. ne unq̄ crederet monitis malachie.
s; si intraret ad se. cultello eum peteret
et occideret. Quo cognito qui illi munis
trabant. ipso infirmo pdente. uerbum
pferunt ad malachiam. premunientes.
At ille solita a^r ma orationis arripens.

16
impavidus hostem aggressus. infirmitatē
fugat ⁊ demonem. Erat autē nom̄ unō
malchus. fr̄ ⁊ uir scdm̄ carnem xp̄ani
m̄. mellifontis abbt̄. ambo enim sup̄sti-
tes adhuc sunt. sibi inspū in ḡn̄ amore.
Nam ille ut liberat⁹ ⁊ continuo n̄ inḡt.
loco eodem com̄sus ad dnm̄. abutim̄ simul
animūq; mutauit. Et cognouere fr̄
malignum in uide bonis eorū. ⁊ edifica-
ti sunt. facti dereliqū cauiores. ¶ Cui
cum nomine machabelem disenteria
laborantē ⁊ de spatū. mittens ei aliqd̄
de mensa sua. eodem loco sanauit. Secdo
eundem ipsim̄ grauissima infirmita-
te correptum. ⁊ corpore parit̄ curauit
⁊ mente. ¶ Ilico enim adhestit dō ⁊ malachie
seruo ei. timent̄ ne deteri aliquid sibi
⁊tingeret. si denuo inḡt tanto inue-
niret ⁊ beneficio ⁊ miraclo. Et nē ut
auduim̄. p̄est cuidam monastio suo
in partib; scoe. ⁊ hoc nouissimū om̄ū
que ille fundauit. ¶ Prohui⁹ modi au

getcebat in auct. 7o pmo 7o cengre gano
ma ^{ei} 7 grande nom^{us} int^{us} 7 foris. n̄ tam
re grandis. Nempe ibi demorabatur
7 factus ep̄. qd̄ loc^{us} eet̄ iuncti^{us} ciuitati.
Vacabat tē temporis episcopalit^{us} sede.
7 iam diu uacarat. malachia nolente
assentire. Siquidem ipsum elegerant.
P̄sistentib; tam̄ illis. tandem aliquando
cessit. accedente ad unū faciendam. man
dato magistri sui. ne n̄ 7 metropolitani.
Tricesimo ferme etatis sue anno. mala
chias consecrat^{us} ep̄. introduct^{us} ^{con} in ne
reth. Hoc em̄ nom^{us} ciuitatis. Cum autē
cepisset p̄ officio suo agere. tē intellexit
homo dī. n̄ ad hoīes se s; ad bestias dem
natum. Nusq̄ adhuc tales ex̄tus fuerat
in quantacūq; barbarie. Nusq̄ reppere
rat sic protuos ad mores. sic ferales ad rit^{us}.
sic ad fidem impios. ad leges barbaros.
ceruicosos ad disciplinā. spurcos ad in
tam. xp̄iani nomine re pagani. Non
decimas. n̄ prunicias dare. n̄ legitima

in iure coniugia. non facere confessiones.

penitencias nec qui peteret. nec qui da-
ret inueniri. Quintri altaris pauci ad
modum erant. S; enī quod op' plurimū
ū ipsa paucitas inter lateos ppe modū
ociosa uacaret. Non erat q' de suis
fructificarent officii in poplo neq'.
Nec enī in ecclis aut predicantis uox.
aut cantantis audiebatur. Quid face-
ret athleta dñi. Aut cedendum turpit.
aut piculose certandum. S; qui se pasto-
rem rñ mercenarum agnoscebat.
elegit stare quā fugere. parat' animā
dare pro ouib; si oportuerit. Et quā
quam omī lupi. z oues nulle. stetit in
medio luporum pastor intrepidus.
omimodis argumētosus. quom face-
ret oues de lupis. Monere ^{cepit} committit
secreto arguere. flere p'singulos. nunc
aspe. nē lenit' conuenire. putatq;
expedire uidebat. In quib; phec miri
p'fecisset. cor contritum z humiliatū

offerebat pro eis. Quo aens noctes totas
pinguis dixit. extendens manus in oratio-
ne. Et cum venire ad geham nolent.
pincos ⁊ plate^a ⁊ occurrebat in intus. ⁊
circuens civitatem perquirebat anelus
quem xp̄o acquireret. S; ⁊ foris rima
topida nichilomin⁹ sepius percurabat
cum sc̄o illo comitatu discipulor⁹ suor⁹.
q̄ numq̄. deerant lateri ei. Ibat. ⁊ roga-
bat ut in gr̄is celestis tritici m̄suram.
Hec uehebat⁹ equo. ⁊; pedes ibat. ⁊ in hoc
uirum se ap̄licum p̄bant. Ihu bone
quanta passus. ⁊; p̄nomine tuo bellator
tuus a filiis sceleratis. quanta sustinuit
pro his ip̄sis. q̄bus ⁊; p̄quib; loquebatur
bona tibi. Quis digne exprimat. in qū
tis uerat⁹. quib; affectus sit contume-
liis. ⁊ quib; iniuriis lacessit⁹. ⁊ quo aens
lassus inedia. ⁊ quo aens afflic⁹ in frigo-
re ⁊ nuditate. At tam̄ cum his qui ode-
runt pacem erat pacificus. ⁊; instanti
nichilomin⁹ oportune inportune.

18
Blasphematus obsecratur. inuariat^o oppo-
nebat scutum pacencie. et uincebat in
bono malum. Quid n̄ uiceret. Pseue-
rauit pulsant. et scdm̄ promissione
tandem aliquando pulsanti aptum
est. Quom̄ poterat n̄ sequi. qd̄ ueritatē
preiudiciauerat sequiturum. Verba
dn̄i fecit uirtutem. q̄ os dn̄i locutu
ē ueritatē. Cessit duritia. quieuit bar-
baries. et dom̄ exaspans paulatim lenire
cepit. paulatim correptionem admitte-
re. recipere disciplinam. Fu^{gunt} de medio
barbarie leges. romane introdu^{unt}.
Recipiunt^{ur} ubiq; ecclesiastice consuetu-
dines. contrarie reiciunt^{ur}. Reedificant^{ur}
basilice. ordinat^{ur} clerus in illis. sacram̄
torum rite sollempnia celebrant^{ur}. Con-
fessiones fiunt. ad eccliam conueniunt
plebes. concubinat^{ur} honestat^{ur} celebrat^{ur}
mupiarum. Postremo sic mutata in
melius omnia. ut hodie illi genti conue-
niat qd̄ dn̄s p̄ ph̄ am̄ dicit. Qui ante

n̄ popl̄i m̄i. nunc popl̄i meus. Contigit
post annos aliquot destrui ciuitatem.
a rege aquilonaris partis hyb̄nie: quia
ab aquilone panditur om̄e malum.
Et forte malum illud bene utentib;
bonum fuit. Quis scit enī si tali flagel
lo d̄i delere uoluit antiqua mala popl̄i
sui. Inuit modi necessitate malachias
compulsus. ⁊ ipse exiit cum turba dis
cipulorum suorum. Nec ociosus exiit eius.
Hac occasione monasterium ybraense
constructum: eunte illo malachia cū
suis nūm̄o centum. xx. fr̄ib; Ibi occurrit
ei cor marcus rex. ipse ⁊ qui olim regno
pulsus sub cura malachie de m̄ia d̄i
consolationē accepit. Et loc' ille sit' in
regno ei. Gauius ⁊ rex uiso malachia:
se ⁊ sua om̄ia exponens ei. ⁊ his q̄ cum eo
erant. ut pote n̄ ingrat' nec in memor
beneficiū. Ad ducta in continentem ani
malia multa ad usum fr̄m. multa in
sup in auro ⁊ argento ad sumpt' edifi

19
ciorum p̄ regia liberalitate collata.
Ipse q̄q; erat intrant̄ & exient̄ cum
eis sedulus & officiosus. habitu quidē
rex. s; animo discipuli malachie. Et
benedixit loco illi dñs p̄p̄t malachia.
& in breui factus: magni. reb; . & pos
sitionib; . & p̄sonis. ¶ Sibi uelud
de nouo inchoans. Legem & discipli
nam quā alii imponebat. magis
ipse portabat ep̄c̄ & magister. Ipse in
ordine uicis suę coquine ministio
inseruebat. ipse fr̄ib; cum recum
berent ministrabat. Inter succeden
tes sibi inuicem fr̄s ad cantandum
legendum ue in ecclia n̄ se p̄teriri
patiebat. Strenue impletis & ipse
officium loco suo tanquā un̄ ex il
lis. Sc̄c̄ paupertatis n̄ in participem
s; & principem se eribeat. ipsius pre
cipue sup̄ om̄s habundanti emula
tor existens. ¶ Dum hec ita agunt.
contigit infirmari archiep̄m celsam.

ipse: qui malachiam in diaconē. p̄brim.
ep̄m̄q; ordinavit. Et cognoscens quia
moreret̄. fec̄ q̄si testamentum. q̄m̄ mala-
chias debet succedere sibi. qd̄ nullus
videret̄ dignior q̄ ep̄aretur in sede
p̄ma. Hoc p̄sentib; indixit. hoc man-
davit absentib;. Hoc specialit̄ ambob;
munim̄ regib; ⁊ maiorib; t̄re. sc̄i
patricii auctoritate p̄cepit. Cui reue-
rentia ⁊ honore tanq̄ apl̄i illi⁹ gentis.
q̄ totam patriam conuertisset ad fide.
sedes illa in qua vivens p̄fuit. ⁊
mortuus requiescit. in tanta abiniao
c̄ n̄tis ueneratione habet̄. ut n̄m̄
ep̄i ⁊ sacerdotes ⁊ q̄de clero sunt. s; ⁊
regum ac principum uniūsitas sub-
iecta sit metropolitano in om̄i obe-
dientia. ⁊ un̄ om̄ib; ipse p̄sit. Verū
mos pessim̄ moleuerat quorundā
diabolica ambitione potentum. sede
sc̄am obtentum in hereditaria suc-
cessionē. Nec em̄ pacebant̄ ep̄iscopari.

20

uis qui eēt de tribu ⁊ familia sua.
Hec parum p̄cesserat execranda succes-
sio. decursis iam in hac malicia quasi
generacionib; quindecim. Et eo usq;
firmauerat sibi uis prauum. in mo-
om̄i morte puniendam iniuriam
generacio mala ⁊ adultera. ut ⁊ si in-
terdum defecissent clerici de sangui-
ne illo. s; ep̄i nunq̄. Veniq; iam octo
extiterat ante celsum. uiri uxorati ⁊
absq; ordinib; luttati tam̄. Inde tota
illa puniūsam h̄b̄niam de qua mul-
ta sup̄ dixim̄ dissolutio ecclesiastice
discipline. censure eneruatio. religio-
nis euacuatio. Inde illa ubiq; pro man-
suetudine xp̄iana. seu subintro duc-
ta barbaries. immo paganism̄ qd̄ in-
inductus sub nomine xp̄iano. Nam
qd̄ inauditum; ab ipso xp̄ianitatis
initio. sine ordine. sine ratione. muta-
bantur ⁊ multiplicabant̄ ep̄i. pro libi-
tu metropolitan. ita ut un̄ ep̄atus

uno n̄ eēt contentus. s; single pene ecclie sin
glor haberent epōs. Nec mirum. Nam
qm̄ tam morbidi capitis membra ualere.

Pr̄ hic celsus atq; huiusmodi malis populi sui
uehement̄ dolens. erat enim uir bon̄ et
timoratus. curauit om̄i m̄ habere sibi suc
cessorem malachiam. qd̄ p̄ ipsum osideret
posse explantari maleradicatam successionē.
q̄ car̄ eēt om̄ib; . rquem om̄i emularentur.
et dn̄s erat cum eo. Nec frustrat̄ aspe
sua. Nam illo mortuo substituit̄ mala
chias. n̄ tam mox. neq; id facile. Ecce em̄
de semine neq̄ q̄ occupet locum. mau
ricius nomine. Is per q̄inquennium fret̄
potencia sc̄lar̄. incubauit ecclie. n̄ ep̄c
s; tyrann̄. Nam uota priorū. magis in ma
conuenerant. Demq; suadebant eū
subire om̄i. iuxta constitutionē celsi. s; ille
q̄ om̄e sublime haud secus q̄ suū p̄cipici
um declinabat. bonam sibi uidebatur
naetus occasionē excusandi. qd̄ p̄ id tem
poris introit̄ ei pacific̄ eē n̄ posset. Iuxta

lacha

21
bant tam scō opī. ⁊ sollicitabant omī^r
dno, potissimū epī. malchur ⁊ gesilber^o.
Quorū prior ipse ⁊ senior lesmornensis. ⁊
de q̄ supra mō facta ē. Alter. quem aunt
p̄ma functum legatione aplice sedis p̄
unuersam h̄yb̄nam. Qui triennio iam
decurso in hac p̄sumptione mauriciū.
malachie dissimulatione. n̄ ferentes ult^r
eccleie adulterium. dedec^o x. conuocatis
epī ⁊ principib; t̄e uno spū aduentū
malachiam. parati unū facere. At ille
renuere primum. pretendē siquidem cepit
difficultatem rei. nobilit̄ illius p̄sapie
multitudinem. fortitudinē. ambitionē.
multum eē ad se paup̄culum opponere
se tot. tantis. talib;. talit^r radicatis. qui
iam annos ferme ducentos quasi here
ditate possedissent scūarum ch. ⁊ nē
q̄ id p̄occupassent. n̄ posse illos extirpari
nec cum morib; hominū quā. sua n̄
int̄ eē fundi humanū sanguinem occa
sione sui. postremo iunctum se sponse

alteri quam dimittere non licet^{re}. Verum
illuc e contra instantib; . 7 clamantib;
q; ad nro sermo egressus e. s; 7 tota duc
toritate iubentib; subire onus. atq; in
tentantib; anathema. ad mortē inqt
ducitil me. s; obedio spe^{marta 73} hac
tam ydicione. ut si iuxta fidem uram
res in melius cedat. 7 uendicet sibi de
suam hereditatem ad iripientib; eam.
tum demum omib; consummatis. nec
clia pacem habente. liceat redire ad
priorem sponsam meam. 7 amicam
de qua rapioz paupertatem. 7 p me illic
alium substituere. qd forte rept^o ydo
neus fuerit. Nota lectoz uirtutem in
ri 7 animi puritate. nec honore scilicet
affectantis. nec formidantis mortem
p d nomine. Quid h' animo puri. qd
ue forti. 7 ut se exponens p celo 7 labor.
alteri fructum cedat. ipsam in loco
principat^o securitatem 7 pacem. 7 fac
hoc cura libum sibi ex pacto retinet

reditum ad paupertatem. pace & libertate
 ecclesie restituta. Spondentibus illis. de
 mum adqueuit uoluntati eorum.
 ut potius dicitur. ad sibi iam olim postensum
 recordabatur. quod de se in dolebat fieri.
 Nempe iam egrotante celsus. apparuit
 malachie & quidem longe posito & nesci
 enti. mulier proceram statu re & reuerendi
 uultus. Punctanti que nam esset. res
 ponsim. esse uxorem celsi. Que et tra
 dens uirgam pastoralem quam manu te
 nebat. disparuit. Paucis decursis diebus.
 celsus moriens misit baculum suum
 malachie tanquam sibi successuro. quem
 ut uidit. agnouit ipsam esse quem ui
 derat. Huius precipue recordatio uisio
 nis truit malachiam. ne si quod diu sa
 tis dissimularis. ut remueret. diuine
 iam uideret resistere uoluntati. Se
 runtiam ciuitatem non intrauit. quam
 diu ille in cubator iuxta. ne hac occasi
 one contingeret mori quemque ex his. quibus

uicium magis ministraturus ueniebat.
Ita p̄biennium iam id temporis sup̄
uixit ille. agens extra urbem. strenue
inuisa prouincia op̄ episcopale exer
cuit. Iulo ḡ celeri morte facto de me
dio. rursus nigellus quidam uiruo uere
nigerrimus sedem preripuit. Et in hoc
anime sue mauricius ad huc inueni
pnderat. ut hō haberet heredem.
in q̄ q̄ damnandus exibat. opib; dicere
dampnationis p̄fiteret. Erat enī ipse
ex dampnata p̄gense. cognat⁹ mauricij.
Ceterū rex regi r̄fideles t̄re. nichilomin⁹
conuenerūt. ut introducerent malachā.
Et ecce concilium malignantiū ex ad
uerso. Quidam de filijs behai. prompt⁹
ad maliciam. potens iniquitate. sciens
locum ubi partē conuenire decreuissent.
multis aegregari sibi. latentē uicium
occupat collem eminentem eregone.
unde illi tractantib; alia repentino in
petu sup̄ incautos irruerunt. r̄ m̄fice

rent innocentes. Conduxerant enim in regem
 cum ep̄o trucidare. ut n̄ eēt q̄ iudicaret
 sanguinem iustum. **R**et innotuit malachie.
 ⁊ intrans eccliam. erat enim prop̄. ⁊ eleuatis
 manib; orant ad dñm. Et ecce nubes. ⁊ ca-
 ligo. s; ⁊ tenebrosa aqua in nubib; aeris. diem
 uertit in noctem. Fulgura q̄; ⁊ ton-
 trua. ⁊ horribilis sp̄s pcellarum. diem
 ultimum inuaniunt. uicinamq; ele-
 m̄ta intentant om̄ia mortē. Et ut sci-
 as lector qd̄ oratio malachie con-
 cussit ele m̄ta. solos incepto temper-
 tas q̄ querebant animam ei. ⁊ solos turbo
 tenebrosus in uoluit. q̄ parauerant opa
 tenebrarum. Veniq; ipse q̄ princeps erite-
 rat tanti mali. fulmine percussus interit
 cum trib; aliis. ⁊ fuere consortes mortis.
 q̄ fuerant participes scelis. Quoz sequen-
 ti die inuenta sunt corpora semi uita. et
 putida. herencia ramis arboreis. ubi quēq;
 sp̄s eleuans allisisset. Alii quoq; tres semi-
 uiui inuenta sunt. cet̄i circumq; dispersi.

Ilor autem qui cum malachia erant ^{quasi} pri-
mo loco. ^{et} tempestas omnino non tetigit. nec que-
quam molestie intulit. In facto isto recens
capim^{us} exp^{er}imentum ueritatis ubi illius.
quia oratio u^{ost}ri penetrat cel^{um}. S^{ed} r^{ati}o-
num antiqui exemplum mirac^{uli}. quo to-
ta ol^{um} in egypto usante in tenebris so-
lut^{us} isrl in lumine mansit. dicente
scriptura. S^{ed} tuncq^{ue} isrl erat. lux
erat. huc in accurrat ^{et} factum he-
re. **N**unc q^{ui}dem ab extremis t^{er}re
nubes ^{et} pluuia educuntur. ne u^{os} sup^{er}blas-
phemos euocantis ignem de celo. Et in
de simili g^{lor}ificat^{ur}. d^{omi}n^{us} in seruo suo ma-
lachia.

Anno etatis sue tricesimo octauo.
paup^{er} malachias pulso incubato-
re int^{er}uuit ardi nacha. pontifex
et metropolitan^{us} tot^{ius} h^{er}eb^{er}e. Rege u^{ero} ce-
terisq^{ue} q^{ui} introduxerant eum ad propria
remeantib^{us}. ipse remanet in manu d^{omi}n^{us}.
et remanent illi foris pugne. int^{er} tunc

ret. Nam ecce impera soboles. frendens et
uociferans se exheredari. tota se int^o et fo
ris sustentat adu^sus dnm, et adu^sus xpm ei.
Porro nigellus uidens sibi imminere fu
gam. tulit secum insignia quedam se
dit illi. tertium scilicet euanglioz qui
fuit beati patricii. baculumq; auro ter
tium et gemmis preciosissimis adornatu.
quem nominat baculum ihu. eo qd ipse
dñs ut fert opinio. eum suis manib;
tenuerit. atq; formauerit. Et hoc sum
me dignitatis et uenerationis in gente
illa. Nempe notissima sunt celeberrimaq;
in poplis. atq; in ea reuerentia apud
om^{es}. ut qui illa habere iussus fuerit.
ipsum habeat ep^m popli stult^o et insipi
ent. Ibat hō gyrouag^o. et alter satanas
circubat tram. et pambulabat eam.
insignia sacra circumferens. Que ubiq;
ostentans. ubiq; eorū grā receperatur.
oculans sibi phec annos omnium. et
amalachia q^oq; potuit; auertens; hec

ille. Erat autem princeps quidam de
potenciorib; inq^{ue} p^{er}ge^{mei}. que rex pri
q^{ue} ciuitatem exiret. iurare coegerat pa
cem tenere ep^o. acceptis ab eo insup^{er} ob
sidib; multis. Ip^s regis exitum nichilo
min^{us} ciuitate ingressus. consilium
habuit cum p^{ro}pinquis 7 amicis. quo
in sem^{per} dolo tenerent. 7 occiderent.

Lachne Timebant u^{ero} plebem. Et conuincunt
innecem g^{er}stituere locum 7 diem. et
traditor dedit eis signum. Ipso die cu^m
uespertina iam solempnia in eccl^{esia} cele
braret antistes. cum uniu^{er}so clero et
multitudine pop^{uli}. mittit ad illum
neq^{ue} ille inu^{er}bit pacificus. rogans. q^uan
ad se dignetur descendere. ut faciat
pacem. Respondentib; q^{ui} assistebant
ipsum po^{te} ad ep^{iscopu}m debere uenire. ec
cl^{esia}am e^{ss}e competentiore^m locum firman
de pacis. 7 siquidem presenserant do
lum. sub unguunt qui missi erant
hoc tutum n^{on} e^{ss}e principi. timere eum

capiti suo. nec se credere ^{uelle} turbis. que se
ante hos dies causa ep̄i pp̄e modum int̄-
missent. Contendentib; in h̄c modum.
illis q̄dem ut uer. istis ū ne uer. ep̄e
cupidus paci. 7 mortis n̄ timidus. simite
in q̄d fr̄. simite me iunari magnitū
mecum. Sine causa sum xp̄ian̄. si xp̄m
n̄ sequor. forte flecto humilitate tyran-
num. 7 si n̄ iunco. tam eribeo ou pastor.
sacerdos laico. qd̄ m̄ ille debuerat.

Vos q̄; qd̄ in me. n̄ parum edifico
exemplo tali. Quid enī si contingat
occuri. Non recuso mori. ubi uos uite
ex me teneatis exemplum. Oportet ep̄m
ut ait ep̄orum p̄nceps. n̄ dominari
in clero: s; formam fieri gregis. Hanc
aliam sane formam ab illo accepim̄.
q̄ humiliavit se met ipsum fact̄ obe-
dient usq; ad mortē. Quis m̄ det hanc
relinquere filiis signatam sanguine
meo. Exp̄im̄ in c̄te. an sacerdos ur̄ digne
latis xp̄p̄o dicitur t̄ mortē n̄ timere pro

xpo. Surgens cepit ire. flentibus con-
tū. ⁊ supplicantib⁹. ne tantum cupet p̄ xpo
mori. ut tantum xpi gregem desolatam
relinqueret. Verum ille totam spem suā
ponens in dño. tota alacritate preuit. tō
tantū comitat⁹ discipulis paratis mori cū
eo. Qui ut calcato lumine dom⁹. repente
se medio intulit armatorū scuto fidē ipse
munit⁹. ⁊ cedere facies om̄ium. q̄ pauor
irruit sup̄ eos. ita ut dicere posset ep̄.
Qui tribulant me inimici mei. ipsi infir-
mati sunt ⁊ ceciderunt. Hoc uerbum ue-
rum ē. Vide ^{res} hostiam stantem. ⁊ carni-
ces ū armatis manib⁹. undiq; circumstan-
tes. ⁊ q̄ immolaret n̄ erat. Putares stupe-
lactos. sic n̄ fuit qui extendēt manū.
Nam ⁊ il quoq; qui caput malicie uidebat.
assurgit a pod⁹ quam insurgit. Sibi sig-
num ob homo qd̄ dederat in mortē pontifi-
cis. Ho magis honoris q̄ mortis signū.
Deferre: hoc. n̄ mortem inferre. Res mira.
Pacem offerunt. q̄ necem parauerant.

Non: qd' abnuat. qui r uite piculo queſie
 rat eam. Itaq; facta: pax. r tam firma. ut
 ab illa die hoſtem ſacerdos n̄ in pacatum
 habuerit. ſ; ſubditum. ſ; deuotum. Quo
 audito fideles q; gauſi ſunt. qd' n̄ in
 ſaluatū ſit ſanguis innoxī in die illa.
 ſ; r nocentium multoz anime mala
 che meritis euaserunt ad ſalutem. Et
 apprehendit om̄s ecumq; timor. audien
 tes quom̄ duos inimicorū ei q' uiderent
 ferocioreſ r forcioſeſ in generatione ſua.
 ſic ſub ita uirtute pſtrauit dī. iſtum
 loquor qui in manib; ē. Teum de quo
 ſup̄ dixi. Al̄um enī tribuit multatū
 in corpore. al̄m mutatū in corde. ^{m̄ſericordie} ambot
 mirabil̄t̄ oprehendit. in conſilijs que
 cogitant. Hic ita pactū. cep̄ iam in eun
 tate ep̄e tota lib̄tate diſponere r ordi
 nare de om̄ib; p̄ſentib; ad miniſterium
 ſuum. n̄ tam ſine continuo diſc̄
 mine uite ſue. Nam r ſuam nemo q'
 palam noceret. ab inſidiariſ; tam̄ nec

locus satis tutus episcopus erat. nec tempus feria-
tum. Et deputati sunt ei viri armati
ad custodiam die ac nocte. sed ille magister
in domino confidebat. Fuit uero consilium
proferatum scismaticum insequi. eo quod seduce-
ret multos ex insignibus; que ferebat.
suadens omnibus se episcopum esse debere. et sic
solicitans plebes aduersus malachiam
atque ecclesie unitatem. Et fecit sic. Et sine
difficultate ita in breui uniuersas sepi-
uit uas eius per gratiam sibi a domino da-
tam et quam habebat ad omnes. ut ma-
lignus ille coactus sit dare manus. red-
dere insignia. et quiescere de reliquo
in omni subiectione. Ita malachias
habet per multa prelia et labores prospa-
batur indies et confortabatur. magister
ac magister habundans in spe et uir-
tute spiritus sancti. Hec in malefacto-
res. sed et de tracto res malachie
corripuit deus. Quidam uero gratiam gratiam
habens principum et potentium.

in ipsius regis quod esset adulator et
garrulus et potens in lingua. faue
bat poma adularis malachie.

et peccatis tuebat partem eorum.
Sed ubi et presenti resistebat in facie.
et detestabatur absentem. irreuerentem oc
currentem ei in omni loco. maximeque in
celebrioribus illum sciret non esse
conuenientibus. Sed cito digna ling
ue peccati mercede donatus est. In
tinuit et computruit lingua ma
ledica. uerbis; ex ea scatenibus;
et diffluentibus; toto ore blasphem
mo. Quos per septem ferme dies
in cessant uoment. tandem cum

illis miseram expuit animam.

Loquente aliquando ma
lachia populum exortante. mulier
quedam infelix ausa; interruppe
sermonem clamoribus; improbis. reuerent
non deferent sacerdoti et spiritui qui
loquebatur. Erat autem de progeme

impia. ⁊ spm̄ habens in narib; blasphemias
contumeliasq; euomebat in seim.
dicens hypocritam et inuasorem
aliene hereditatis. ⁊ ⁊ caluciei illi
imperans. At ille nich̄ respondit ei.
sicut erat uerecundus ⁊ mitis. ⁊ dñs
respondit p̄ eo. Versa illa in insaniã
ē dñō iudicante. ⁊ crebris uocib; cla
mitans se suffocari a malachia.
morte demū horrenda luit peccatum
blasphemie. Sic misera assumens ad
ūsus malachiam inppium helisei.
uere illum sibi altum expta; heliseū.
Porro q̄ causa pestilencie cuiusdam
orte in ciuitate. multitudinem cleri
⁊ poplī sollempnit̄ cum memoria
sōp̄ tē foras eduxerat. ne hoc qui
dem p̄tereundum. ⁊ qd̄ orante mala
chia. pestilencia illico q̄eunt. Ex hoc
qui iam mutaret adūsus eum n̄ fu
it. dicentib; qui de semine chana
an ^{fuerunt} fugiant malachiam quia

dñi pugnat p eo. At sero istud: qz
 zelus dñi ubiq; occurrens eis. psequit̃
 est eos usq; ad iudiciationē. Quom̃ int̃
 paucos dies p̃st̃ memoria eorum cū
 scripta. Quom̃ facti sunt in desolatio
 nem. subito de fec. p. pp. i. suam. Gran
 de hoc dieq; miraculū fac̃ tam uelox
 genacionis illi' dele. cis. his p̃sertim q̃
 eorum nouerant supbiam. atq; poten
 tiam. Multa quidem & alia signa fue
 re. q̃b; dñs glificauit nom̃ suū. & seruu
 suū int̃ sudores & picula confortauit.
 Quis digne cōmemoret. Non tam̃ pre
 teritū. & siñ sufficim̃ ad om̃ia. Propt̃
 seriem autē narrationis ne impediatur.
 aliqua que dictum sum̃. reseruam̃ in
 finem. Igitur malachias intra ten
 num reddita retribucione supbis. et
 libtate ecclesie restituta. pulsata barbarie.
 & reformatis ubiq; morib; xpiane reli
 gionis. uident om̃ia in pace esse.
 cepit cogitare & de sua pace. Et memoz

proponi sua. et constituit p[ro]se gelasium
uiru[m] bonu[m] et dignu[m] tali honore.
conueniente clero et populo q[ui] pot[er]at susti-
nentib[us] p[ro]pt[er] pactum. Nam alias
durum usum om[n]ino. Quo confecto.
regib[us]q[ue] ac principib[us] attent[er] com-
dato. ipse clar[us] miraculis et triumphis
ad suam parochiam rediit. Non tam
connereth. et ^{ob} causam dignam re-
lati. Diocesis illa duas fert[ur] habuisse
episcopales sedes. et duos eratisse ep[iscop]os.
Iosum meli[us] malachie. Itaq[ue] quos
ambicio conflauit in unu[m]. mala-
chias reuocauit in duos. partem
aliam ep[iscop]o cedens. partem retinens sibi.
Et p[ro]pterea n[on] uenit connereth. q[uo]d
in ea iam ep[iscop]u[m] ordinass[et]. s[ed] du-
num se contulit. et determinant
parochias sic in dieb[us] antiquis.
O purum cor. o oclum columbinu[m].
Locum tradidit nouo ep[iscop]o q[ui] uideret
e[ss]e paratior[um] p[ri]ncipalior[um] haberet. lo

cum in quo sederat ipse. Vbi sunt
 qui de timore ligant. p uno uiculo
 ppetes adinuicē iunxerunt exer
 centes. Nescio si qd genus hominū
 magis q̄ istos antiquum uaticiniū
 tangat. serui erūt pregnantes galaad
 ad dilatandum timores suos. S; hec
 alias. Malachias factus dunensis ep̄.
 confestim more suo curauit ad seu
 cere ad solacium sibi de filiis suis.
 conuentum regularum clericorum.
 Et ecce rursus accingit quasi nou²
 xp̄i tyro ad spiritale certam. rursus
 induit arma potentia dō. scē pau
 ptatis humilitatem. rigorem discipli
 ne cenobialis. ocium contemplan
 di. orandi assiduitatē. Que tam
 omnia uoto magis ualuit diu tenere
 q̄ actu. Et cū uniuersi confluebant
 ad eum. nec in mediocres. s; r nobi
 les r potentes. illi se sapientie et sc̄ita
 ti instruendos. corrigendos. committere

seminabant. Et ipse interdum ibat
et crebatur seminare seminum. disponens
et decernens tota auctoritate de rebus
ecclesiasticis. tanquam ex apostolis unum. Et nemo
illi dicebat in qua potestate hec facit.
videntibus cunctis signa et prodigia que fa-
ciebat. et quod ubi spiritus, ibi libertas. Visum
tamen sibi non tute sans actitari ista absque
sedis apostolice auctoritate. et romam proficisci
delebat. Maximeque quod metropolitice
sedi de erat adhuc et defuerat ab inicio
pallei usus. quod est plenitudo honoris.
Et visum est bonum in oculis eius si ecclesia
per qua tantum laborat. quem acten
non habuerat. suo acquireret studio et
labore. Erat et altera metropolitana sedes
quam de nouo constituerat celsus. et prime
tam sedi illi et archiepiscopo sub dita tanquam
primari. et hinc quod optabat methilonum
pallium malachias. confirmarique auc-
toritate sedis apostolice prerogatiua quam be-
neficio celsi adipisci meruerat. Innotuit

cente proposito. displicuit fratribus.
 nec non & magnatibus. & populo terre. Omnes enim
 in eo terribilem sibi iudicabant ^{tam} dua
 unam omnium patri parentis absentiam.
 et quod metuerent de morte ipsius.
 Contigit interea mori germanum eius
 christinum nomine. virum bonum. ple-
 num gratia & virtutis. Episcopus erat. illi quidem
 factus in celebri opinione. sed uite scimo-
 niæ. iusticie zelo forte non impar. Huius
 decessus magis irritum uniuersos. & discer-
 sum malachie reddidit molestiorem.
 Dicebant autem nullomodo assensendum
 peregrinationi ^{vnicui} patroni. ut non deso-
 letur omnis terra. si duabus tantis colum-
 nis sub uno momento tempus destituantur.
 Ergo omnes pariter contulerunt. Et unum
 faciebant. cum ille diuinam rationem mi-
 natus. Non tam destitit illi. nisi nulla
 sorte patris dei uoluntas super hoc intro-
 garetur. Prohibente illo nichilominus
 mittunt. sed illa pro malachie parte

ter respondisse inuenta e. Nec enim una
contenta uoce fuere. cupidi retinendi
eum. Verum cedentes dimittunt
illum. n̄ tam sine ploratu rutilatu
multo. **S**; ne qd̄ imperfectum relin-
queret tractare cep̄ qm̄ defuncti pa-
tris sem̄ suscitar̄. **7** accersit̄ dis-
cipul̄ suos. **7** angust̄ estuabat quis nā
dignior ad hoc op̄ siue utilior uide-
retur. Et diligent̄ intuit̄ singlos.
tu inq̄t̄ oedane sic enim uocabatur
im̄. suscipe or̄. Ius cunctante et
flente. **7** ne timeas at̄. tu enim in
adn̄o designat̄ es. quia anulum
aureum quo desponsandus et iam
nē p̄ndi in digito tuo. Acqueunt
ille. **7** malachias eo consecrato pro-
fiscitur. **C**umq; egressus de
seo ca puenisset eboracum. sacer-
dos q̄dam sycar̄ nomine intuit̄
eum agnouit. Nec enim faciem eius
uiderat ante. **s**; cum haberet sp̄m̄

31

pphie. reuelatum fuerat ei iam p̄dem
de illo. Et h̄c in euntant̄ circumstan-
tibus digito eius demonstrant. hic
est inq̄d de q̄ dixeram. quia de h̄c
ma sc̄i uenero pontifex. q̄ sc̄it cogita-
tiones hominū. Sic n̄ potuit latere
lucerna sub modio. p̄dente eam per
os sicari spū sc̄o. q̄ illam accenderat.
Nam ⁊ multa secreta de eē suo suozq̄.
dicta sunt ei as̄caro. que ita eē ut
fuisse om̄ia recognouit. S; ⁊ soct̄ ma-
lachie p̄cunctantib; de suo reditu. res-
pondit sicari incunctant̄. qd̄ p̄ rei
p̄buit euent̄. paucos uidelicet admo-
dum de num̄o illo cum ep̄o redituros.
Illi audito hoc suspicati sunt mortem.
s; d̄c̄ alit̄ adimpleuit. Nempe rediens
ab urbe q̄busdam apud nos. q̄busdam
⁊ malis locis ad discendam com̄satio-
nis formā relicta. iuxta ūbum sicari
cū paucis ad modum repatriauit.
hec de sicaro. In ipsa urbe eboracensi

accessit ad eum vir nobilis secundum seculum.
alenuus nomine. tunc prior in Wyke de
reglarum frater. non uero monachus et mona-
chorum patrum in maiore monasterio ordinis
nostrum. qui deuotus malachie se orationibus,
satis humiliter commendauit. Is aditens
multos habet episcopum socios. et equos paucos.
nam praeter ministrum et clericos alios quinque.
cum eo erant presbiteri et equi non nisi tres. obtulit ei
suum quod ipse uehebat. hoc solum dolere
se inuenit. quod esset runcinam dure portantem.
Et addit. Libentius dedissem si melior fuis-
set. si dignamque ducere qualemcumque
uobiscum. Et ego ait episcopus ego libentius
accipio quod preciat uiliorem. quia non potest mihi uile
esse. quicquid tam preciosa uoluntas obtu-
lerit. Et consilius ad suos. hic inquit iter
meum mihi. quia commodus satis et sufficiens
erit in longum. Quo facto ascendit.
et primo quidem durum ut erat ^{seu} aens.
post modum in praemutatione ualde com-
modum sibi. et sua inter ambulantes inue-

nit. Et ne caderet sup tram de sermone
quem dixerat. usq; ad nonum annum
q mortuus: ipso. n̄ defectu ei. factus op
tmi r preciosissimi palestridus. Quodq;
eudenci miracm cernentib; fecit. de
sub nigro cep̄ albescere. r̄ n̄ multo p̄ uir
inueniebat̄ albior illo. Michi q;
in uia hac datum: uidere uirū. et in
ei usu r̄ uo refectus sum. r̄ delecta
tus sum sicut in om̄ib; diuitiis. Et
ego uicissim peccator licet inueni
grām in oculis ei. ex tē r̄ deinceps usq;
ad obitum ipsius. sic in proemio p̄far̄
sum. Ipse r̄ dignat̄ diuertere clarā
uallem. uisit fr̄ib; cōpunctus:
r̄ illi n̄ medioc̄ edificati m̄p̄sencia
et sermone ei. & acceptant locum
et nos. atq; utrimis uiscerib; colligent.
uale dixit nob r̄ abiit. Qui transal
pinat̄ cum uenisset ypoziam cui
tatem italie. hospitiū sin paruilum
filium qui male habent̄ erat mortuus.

continuo sanatur. V Erat t̄ temp̄ in
sede ap̄lica felicit̄ memorie seculi inno-
centi papa. q̄ eū benigne suscepit. hu-
mane satis illi sup̄ longa p̄grinatio-
ne compassus. Et primo q̄dem mala
ob̄ia q̄d̄ alia infixerat animo cum
multis lacrimis implorabat. licere sibi
uiuere ⁊ mori in clara ualle. p̄missu
⁊ benedictione summi pontificis. Et pe-
c̄is hoc n̄ oblit̄ ad q̄d̄ uenerat. s; affec-
tus qua uenerat. desidio clare uallis.
Non aut̄ obtinuit. q̄d̄ uir ap̄lic̄ lucris
p̄cia uberiorib; occupandum ^{cum} de-
cerneret. Nec tam̄ omnino frustrat̄ est
a desiderio cordis sui. cui mori ibi
⁊ si n̄ uiuere donatum. Mensē
integrum fec̄ in urbe. loca sc̄a per
ambulans. ⁊ frequentans causa ora-
tionis. Cumq; p̄ id temp̄ sepe ac di-
ligent̄ ab eo ⁊ ab̄is qui cum eo erant.
summi pontifex inq̄sisset esse pat̄e.
morel gentis. statum ecclesiarum. et

quanta p̄ eum d̄i opatus fuisse.
 paranti iam repatriare cōmisit vi-
 ces suas. p̄ unūsam hyb̄niā legatū
 illum constituens. Significatum si-
 quidem erat ei ab ep̄o Gual̄ bro. q̄
 ut sup̄ memorauim̄ tē legat̄ exi-
 terat. qd̄ iam n̄ posset p̄sens et de-
 bilitate corp̄is uillicare. Post hec
 petiit malachias confirmari noue
 metropolis constitutionē. 7 utriq̄
 sedis sibi pallea dari. & confirma-
 tioms cōdem p̄uilegium mox accep̄.
 de palleis autē oportet ait summ̄
 pontifex sollempn̄ agi. Conuocati
 ep̄i 7 clericis. 7 maiorib; t̄re. cele-
 brabit̄ generale concilium. et sic
 conuenticia 7 communi uoto uni-
 uersorum p̄ honestas p̄sonas req̄-
 retis pallum. 7 dabitur uobis.
 Deinde tollens mitrā de capite
 suo imposuit capiti ei. s; 7 stolā
 cū manipulo dedit illi. q̄b; uti

inter offerendum solebat. Et saluta-
tum in osculo patris dimisit eum.
aplica fultum benedictione et auc-
toritate. Qui reuertens per claram ual-
lem suam. sedam^{noh} largit^r benedic-
tionem. Et alta suspiria trahens quod
non laceret sibi pro suo desiderio manere.
hos inquit interim pro me oro ut
retineatis. et quod a uobis discant quos
alios post modum doceant. Et infert.
Erunt uobis in semine. et in semine isto
benedicentur gentes. et ille gemet que
adieb; antiquis monachi quidem no-
m. audierunt. et monachum non uide-
runt. Et dimissis. iiii. alatere suo.
abiit. Qui patri et digni inuenti.
monachi facti sunt. Post aliquod
tempus cum iam sancti esset intra sua. mi-
sit alios. et factum est de illis similitur.
Quibus per aliquantum tempus instructis et
eruditis corde in sapientia. dato
eis in patrem sancto fratre christiano qui erat

unus ex ipsis. emissimus eos. ad iungen-
 tes de nr̄is quantum sufficerent ad
 numerum abb̄ie. Que conceptit r̄pe
 p̄t quinq; r̄ sic multiplicato semper
 augetur in dies numerus monachorum.
 iuxta desiderium ruaticinum malachie.
 Nunc iam repetam ordinem narratio-
 nis. **M**alachias p̄fectus a nob̄. p̄pe-
 p̄uenit scotiam. Et inuenit claud̄ regē.
 q̄ ad huc hodie sup̄. in q̄dam castello suo.
 cui filius infirmabat̄ ad mortē. Ad quem
 ingressus honorifice a rege susceptus. et
 humilit̄ exorat̄. ut sanaret̄ filium suū.
 aqua cui benedixit asp̄xit uiuentē. et
 intuent̄ in eum ait. Confide fili. n̄ mo-
 rieris hac uice. Dix̄ hoc. r̄ die sequenti
 dictū sequi. sanitas. sanitatē leticia
 patris. clamor r̄ strepitus tota exultantis
 familie. Exiit sermo ad om̄s. nec enī
 qd̄ in domo regia r̄ regis accidat̄ filio
 latere potuit. Et ecce ubiq; resultans
 gr̄arum actio r̄ uox laudis. cum pro

salute dñi. tum pro miraculi nouitate.
Henricus uir. nam uiuit adhuc. uir
patris sui. miles fortis et prudent.
patri sancti ut auunt secundo uis
tiam et amore ueri. Et amauit utq;
malachiam. quã diu uix. tanq̃ q̃
illum amorte reuocasset. Rogabant
eum manere p̃ aliquot dies. s; ille dechi
nans glam. moram n̄ sustinuit. et
mane carpebat iter. Transiit
puella nocte erugelidum. occurrit
puella muta. Orante illo. solutum
est unculum lingue eius. et loque
batur recte. De hinc uillam ingre
diens q̃ nominant ecciam sc̃i
michaelis. oblatam sibi mulierem
freneticam. et unctam fimbriis. coram
omni populo curat. et dimissa incolu
m proficiscitur. Pueniens ad por
tum lapaspi. transitum ibi p̃ aliquot
dies p̃tolabat. s; mora minime
transit ociosa. Constructum interim

25
de uirgis in sep em textu oratorum.
ipso iubente. ipso operante parit. Con-
firmatū circūdedit uallo. atq; int̄
iacens spaciū in cimiteriū bene-
dixit. Sane merita benedictis. in-
ractā satis declarant. que usq; ho-
die ibi actitari ferunt. Inde: qd̄ de
finitimus locis infirmos ⁊ male
habentes illō portare consue-
^{uerunt.}

^{sanantur} multi. ¶ Mulier tota
dissoluta in bris plauistro
uecta illuc. pedib; suis remeant
domum. una diu taxat
nocte n̄ frustra in loco scō p̄nola-
ta misericordiam dñi. ¶ Quaedā

ibi dem p̄noctabat in oratio-
ne. quā forte repens solam homo
barbar⁹ accensus libidine. ⁊ su-
minime compos. irruit rabiosus
in eam. Conūsa illa ⁊ tremefacta
suspiciens. adicit hominē plenū
diabolico spū. heu tu inq̄t mi-

ser quid agis. Considera ubi es. reuerere
hec scā. ^{honorē} deser, do. deser seruo et malachie.
parce et t̄ ipsi. Non destitit ille. furus agi
tatis iniquis. Et ecce qd̄ horrible dic
tu ē. uſuenatum et tumidum, qd̄ ^{animal}
buphonē uocant. uſium et reptant
ecce de inter femora mulieris.

36

Quid plura. ^{me} Tre, factus resistit homo.
et datus saltim; festinū oratorio erigit.
Iste confusus abcessit. et illa intacta re
mansit. magno quidem et di miraclo
et merito malachie. Et pulchre opi fedo
et abhominando. sedum intuentis et
abhominabile monstrum. Non profuit
aliter decuit bestialem extingui libidi
nem. quam p̄ frigidissimū ^{trude} ueruenti.
nec aliter temerarium frenari ausum.
frustrari conatū. q̄ p̄ uilem inutilemque
bestiolam. Et hec loco isto sufficiant.
pauca de pluribus. Nunc iam reliqua
prosequamur. Ascendit malachias
nauem. et ipse nauigans applicuit
monasterio suo benchorensi. ut p̄mi filij
p̄nam reciperent grām. Quid animi
putas gessisse illo. sano de uia tam lon
ga recepto patre. et illo patre. Nec
mirum si se tota in gaudium effunde
runt viscera eorum in reditu eius.
quando et ceteris cūmquaq; gentibus

incredibilem mox leticiam. uelox
rumor inuertit. Demq; de ciui-
tatib; 7 castellis 7 uicis occurrerit
ei. 7 quocumq; diuertat suscipit
uniuscuiusq; terre. Verumptam n̄ sa-
pit honore. op' exercet legatio-
nis. Multis in locis celebrant
conuent' multi. nequa regio
seu portio regionis legationis
fructu 7 utilitate fraudet. Se-
minat sup om̄s aq̄s. n̄ ē q̄ se ab-
scondat ab opa sollicitudinis d̄.
Non serus. n̄ citas. n̄ condicio repu-
tatur. Vq; sem̄ spargit salutem.
ubiq; intonat tuba celestis. Vq;
discurrit. ubiq; irumpit. eua-
nginato gladio lingue. ad facien-
dam uindictam in nationib;.
increpationes in populis. Terrores
ei sup facientes mala. Clamat
iniquis. nolite iniqu; agere. 7 del.
n̄ e. cornu. Religio ubiq; plantat.

37

propagatur. fouetur. Oculi eius sup eos.
et cura ei ad necessitates eorum. In
conclis que passim celebrantur repe-
runtur antiq; traditiones. quas tam bo-
nas constitit. ab ohtas u negligentia
sacerdotum. Nec in uetera instaurantur.
cuduntur et noua. Et quecumq; promul-
gauerit tanquam celitus edita accep-
tant. tenent. scripto mandantur ad
memoriam posterorum. Quid in celis
nulla crederentur. et que tot celestia
confirmant miracula. Et ut fidem
dicitur faciam. perstringam non nulla
paucis. Qui enim cuncta enumeret.
Quam libenter fateor in iustandis in-
moribus. quam admirandis. Et meo quidem
iudicio primum et maximum miraculum quod
dedit. ipse erat. Et enim tacitam in-
teriore hominem eius. cui pulchritu-
dinem. fortitudinem. puritatem. satis
indicabant mores ipsius et uita. ip-
sum exteriorem ita uno semper in ipso

q; modestissimo et decentissimo gestu.
ut nil ^{proptus} appareret in eo qd' posset offen-
dere intuentes. Et quidem q' n' offendit
in uerbo. ille pfect' : uir. At u' malachia
q's unq' i' si curiosus observauerit. de-
prehendit ociosum n' dico uerbum s;
mutum. Quis manū pedem ue mouen-
tem frustra. Immo qd' n' : edificans
in ei' incessu. aspectu. habitu. uultu.
Demq; uult' hilaritate. nec suscauit
meror. nec leuigauit risus. Totum
in eo disciplinatu'. totum insigne
uirtutis. pfectionis forma. Pomia
seruus. s; n' auster. Remissus inter-
dum. dissolut' nuq'. Negligens nichil.
i' si pro tempe multa dissimulat. Qui
etis sepe. s; minime aliqu' ociosus.
A die pmo conu'sationis sue usq; ad
extremū uite sue. sine p'prio uirtu.
Non seruos. n' ancillas. n' uillas. n' in-
culos. n' demq; q'equam redditu' i'
ecclesiasticoru' selaru' ue. ut in ipso

habuit episcopatu. Mense episcopali
 meſ prorsus constitutum ut assigna
 tum. unde ep̄c iuueret. Neq; enī ut do
 mum p̄am habuit. Erat aū pene in
 cessanter circueſt parochias om̄s.
 euangl̄io seruens. r̄ de euangl̄io
 uiuens. sic constituit ei dñs. dign⁹
 inq̄ens opari m̄cede sua. Hui⁹ qd̄ fre
 quenti⁹ ipsum euangl̄ium sine sumptu
 ponens. de laborib; suis suorūq; se
 rebat. un̄ se r̄ eos qui secum labora
 bant in ope ministrū suū ^{stare}. Porro
 si m̄dium quiescere oporteret. m̄sc̄it
 hoc faciebat locis. que ipse p̄ hyb̄inā
 sparserat. formans morib; r̄ obser
 uantiis. cōmuni conten⁹ uita et
 m̄sa. Non fuit inuictu. n̄ fuit inueſ
 titu. in q̄ potuiss; malachias dinosci
 int̄ ceteros fr̄s. in tantū cū maior
 eēt. humiliant se in om̄ib;. Demq;
 cum exiret ad p̄dicandum cum pe
 ditib;. pedes r̄ ipse ibat. ep̄c r̄ loq̄at⁹.

Forma aplice hec. ⁊ inde magis mira
in malachia. quo rara nimis malis.
Ver^o pfecto ap^lorū heres ⁊ iste. qui
talia agit. S; adire ⁊ quom̄ diu
dat hereditatē cū frīb; suis. eque ne
potib; ap^lorum. Illi dñant̄ in clero.
iste cum ec̄o lib^{er} ex om̄ib; ⁊ om̄ium se ser
uum fec̄. Iui aut n̄ euangl^{iz}ant̄
manducant. ⁊ aut euangl^{iz}ant ut
manducent. Malachias im̄ tam
pauhim manducat ut euangl^{iz}et.
Illi factum ⁊ questum estimant̄ p̄cia
tem. malachias hereditate uendicat
sibi op^{er} ⁊ on^{er}. Iui felices se credunt̄ si di
latauerint t̄m̄nos suos. malachias
in dilatanda caritate gl̄at̄. Iui con
gregant̄ in horrea ⁊ doha replent.
uñ onerent̄ m̄sas. malachias colligit̄
in deserta ⁊ solitudines uñ impleat
celos. Iui cū accipiunt decimas ⁊ p̄m
cias. ⁊ oblationes. m̄sup ⁊ de cesari
beneficio telonea ⁊ t̄buta. ⁊ alios

39-

re ditus infimior. solliciti sunt nichilo
min' qd manducant aut qd bibant.
malachias nich horu habens. multos
tn locupletat de promptuario fidi.
Illi nec cupiditatis nec sollicitudinis
ullus: finis. malachias cupiens nich.
n nouit tn cogitare de crastino. Illi
apauib; erigunt qd' dent diuub;.
iste sollicitat diuites ppaupib; sur
tentandis. Illi marsupia uacuant sub
ditorum. iste ppeccatis eoru altaria
cumulat uotis hostiisq; pacificis.
Illi alta palatia erigt. turrea ac menia
ad celos leuant. malachias n hns u
caput rechnet. op' fac euangliste.
Illi equos ascendunt cu turba ho
minum g'us manducancu pane
tn suu. malachias sept' scorum
frim collegio. pedes circuit. portant
panes angloru. qb; saciet annas
esurientes. Illi plebes ne agnoscunt
quidem. iste erudit. Illi potentes

et tyrannos honorant. iste punit. Ouirū
aplicū. quem tot. et tanta nobilitant
signa aplaturū sui. Quid ḡ mirū. si mi-
ra: opat sic mirabilis ipse. Immo
ū n̄ ipse. s; dī in ipso. Alioquin. tu es
dī inq̄t. qui facis mirabilia.

Erat mulier
mētuitate cultrata. demo-
num habens. Vocat: ma-
lachias. orat padicta. urget inua-
sorem. exit. S; non dum ex saturata
nequitia ei. miseram inuadit mulier
clam. que forte p̄pter assisteret. Et
malachias. Non ad hoc inq̄t tibi illam
tibi. ut hanc puaderes. exit ab ea.
Paret. s; repetit p̄orem. Qua denuo
pulsus. recurrit in alteram. Ita p̄
aliq̄d spatium alternatim uerabat
illas. hinc in̄ refugient. Tē sēt in-
dignant sibi illudi ademone. colligen-
t; spm̄ infremunt. et totis uirib; fidi

facto impetu in aduersarium ab utraq;
 fugauit. ⁊ quidē n̄ multū ueratum his
 quas uerauerat ipse. Ceterum qd̄ morā
 fecit. scō. n̄ putas lector fuisse uirtutis
 eius. s; dispensationis diuine. ut in
 delictis ex hoc manifestior fieret et
 maligni p̄sencia. ⁊ uictoria malachie.
 Veniq; audi qd̄ alibi fecerit. n̄ aū p̄pre
 senciā suā. Et utiq; potuit pre
 sent. qd̄ absens uahit. ¶ In regio
 ne adlonariū partis h̄yb̄nie. iacebat
 in domo infirmū. nec dubium q̄n̄ demo
 nium maleficio. Nam quada nocte au
 dunt eos loquentes. dicente altero ad
 alterum. Vide ne miser iste hypocte
 illi stramū stramū ue gtingat. ⁊ sic effu
 gi t̄ manū nr̄ā. Cognouit hō qd̄ mala
 chiam loquerent̄. quem n̄ multo ante
 in eadem domo meminerat p̄nocuisse.
 et adhuc stramū in loco. Sumptaq;
 fiducia ⁊ quo potuit conatu cepit
 reppe. debilis corpore. s; fide fortis.

Et ecce in aere clamor et uociferatio. Ph
be cum phibe. retine eū retine. amitt
mī predam. Verū is quē portabat fides
et desiderium euadendi. quanto plur
clamabant illi. tanto magis genib;
manib; q; nitens ad remediū festina
bat. Et pueniens ascendit lectulū.
uoluitat² in stramine. audit uulsiatū
plangentū. Heu. heu. ipsi nos prodi
dim². decepti sum². euasit. Et dicit o.
ciel recessit ab eo demonū t̄rog et
horre quē patiebat². r̄omū partē
egritudo. ¶ Inlesmor ciuitate homo
ademomo uerat². p malachiam liba
tus ē. ¶ Item in secura aliqui plag
nam. oblat² illi infans habens de
monū. san² relat² ē. ¶ In regione
eadem ligatā fimb; freneticā sol
ui uisit. r̄ in aqua q̄ benedixit la
uari. l̄ota. r̄ sanata. ¶ Al² am q;
in saballo regione uisore. m̄bra pro
pria dentib; lamiantē. orando et

41
tangendo curauit. / Antem hominē
multa predicentē futura. amici & pro
pinqui adducunt ad dī hominē un
ctum fimb; forat. qd̄ fortem ad
nocendum rabies ipsa fecisset. & tribi
lem ualde. Orat malaechas. & incon
tinenti eger sanat̄ et soluit̄. factū
hoc loco quodā cui nom̄ tacem̄. qd̄
num̄ barbarū son̄ t. sic & alia mul
ta. / Alio t̄p̄r in p̄fata ciuitate les
mor puellam mutā parentes eī in
media platea offerunt transeuntī.
cum multa supplicatione rogantes.
ut ei subuenire dignet̄. Stat mala
echas. & facta oratione tangens di
gito linguā eī. sputum misit in os.
& loquentē dimisit. / Eriens de
quadam ecclia. obuium habuit ho
minē cū uxore sua. que n̄ poterat
loqui. Rogat̄ ut eī misereat. stat
in porta pp̄lo circumstante. &
data benedictione sup̄ eam. iubet

amicam dicere orationē. Dixit illa. & populi
benedixit animi. In ciuitate cui nomē
oenthereb decumbens lectulo quāda iā
dies. xii. prius lingue officio. ad uisionē
uisitantis se scī loquelam recipat. & ci-
uitatiam sumit. & ita munit extremū
in bona confessione efflavit spī. Quia
fructifera in domo dī. & oleum iocun-
ditatis unguens & lucens. Et splendore
miraculi illustrat sanos. & suauitate
beneficū unxit infirmū. cui mox mo-
rituro. salutarem consistendi. & comu-
nicandi obtinuit facultatē. Intra-
uit ad eum quādam de nobilibus. habens
ei aliqd dicere. Quod inter loquendum. si-
de plen. tres umcos pie furat de lec-
tulo quo ille sedebat. tulit secum. &
multa dī de furto pietatis. opat. fide
illī & ipsius scitate. Forte uenerat in
ciuitatem nomine eluenuama. Et cū
sederet admīsam. in gressus uir nobilis
de ciuitate ipsa. humilit suplicat pro

42

uxore pregnante. que iam tollentpne
pterisset temp' pariendi. ita ut mi
rarent' om̄s. ⁊ nemo qui aliud q̄ uite
pictm̄ crederet immunere. Rogat et
cū eo neemias ep̄c̄ illi' ciuitatis. qui
uxta eū sedebat. rogant' ceteri q̄
q̄ aderant simul discumbentes.
Tum ille. Compacoz ei inq̄t. qd' bona
mulier sit ⁊ pudica. ⁊ porrigent' uro
poctm̄ cui benedixerat. uade inq̄t da
illi bibere. Sciens eam sumpto b̄ndic
toms̄ potu. ⁊ sine mora ⁊ sine pi
culo pariturā. Factum ⁊ qd' p̄cepit.
et nocte ipsa subsequitū ⁊ qd' p̄mu
sit. Sedebat in campo cum comi
te uliche aliqua tractans. ⁊ mul
tudo copiosa circa eos. Venit
mulier grauida. ⁊ uere ḡuis. Indi
cat se contra om̄s nature leges
retinere partū iā. xv̄. m̄sib; ⁊ die
b; xx̄. Compassus malachias sup nouo
⁊ in auditu in comodo. orat'. ⁊ mulier

part. ⁊ qui aderant letati sunt et mi-
rati. Om̄s enī uiderūt in q̄ faci litate
⁊ uelocitate loco eodem enra sit.
⁊ triste negati part' miraculū. mira-
culo cōmutatū ioc' nichori. **A**ccidit
ibidem q̄ddam. pari q̄d' ^{miraculo.} si forte
dispari. Vidit hominē q̄ publice te-
nere diceret ⁊ concubinā fr̄s. **T**hic
er^{munister}at miles comitis. Et publice con-
ueniens incestuosum. alterū ei ioh̄em
exhibuit. n̄ licet t̄ inq̄ens concubi-
nā habere fr̄s tu. At ille altm̄ ip̄i
nichilomin' herodē redibens. n̄ in
auduit eū. s; ⁊ supbe respondit. et
corā om̄ib; iurauit se nunq̄ dimis-
surū. Tum cōmot' malachias. sic erat
p̄uistica uehēm̄t' zelans. ⁊ d̄s inq̄t
te ab illa separet ut inuitū. Paru-
pendens ille. ex instanti abiit in
dignabundus. Offendensq; mulierē
n̄ longe a turba constituta in loco.
in opp̄sit eā. sic erat sathane tot'.

49
cui paulo ante traditus fuerat. Nec la-
tant flagitium. Ancilla que ^{animam} comitabat
revertens domum. nempe haurit pcul ab
erat loco. nunciavit anihela quod mali
accidit. Ad quam uocem germani illi qui do-
mi erant. zelantes sororis stuprum. tota
illi festinantia puolant. pudicitie hostem
ipso in loco 7 ope sceleris deprehensum.
multis confossum uulnibus intumunt.
Nec dum conuenit solutus erat. cum ecce
armiger illi quod euenerat nunciavit.
Et mirati sunt uniuersi. quod sententia mala-
chie tam celerem habuisset effectum.
Tumuerunt quoque flagitiosi audito hoc uerbo. 7
nam multi erant in terra. irriti purgati
sunt. lauantes manus suas in sanguine
peccatoris. **V**armicum comitem mul-
to iam tempore cubentem lecto. dicitur quod de
inerepans quod malus homo esset. immodera-
te seruens uentri 7 gula. benedicta
aspiru aqua sine mora surgere fecit.
Et ita ualentem ut ilico equum ascen-

deret. & utiq; pret̄ spem suam ipsius et
suorū. In urbe caselensi uenit ho añ
eū cū filio paralitico. rogans illū sana
ri. Q̄ orans breuit̄. uade inq̄ fili tuus
sanabit̄. It̄ & crastino redit cū filio.
s; minime sanato. Tum surgens mala
chias r̄stant sup̄ eū orauit̄ diuid̄. ille
sanat̄ ē. & conuūsus ad patrē. offer̄ inq̄
illum dō. Annuit ho. s; n̄ tenuit. ⁊ post
aliq̄t̄ annos ille iam iuuenis recidit
in id ipsū. sine dubio p̄t̄ inobedienciā
patr̄. ⁊ pacti t̄nsgressionem. Ali q̄sā
de longinq; cū eēt malachias in finib;
mumunie. attulit ad eū filiū pedū
pente officio destituti. Percuntat̄ q̄nā
m̄ illi accidit; ut suspicor̄ inq̄t̄ de
monū malignitate. Et̄ addit̄. ludenti
in p̄to ipsi in fallo in misere soporem.
cūgilansq; puerul' sic se inuenit̄. hec
dicens cū lacrimis. p̄cem fudit̄. effla
gitat̄ opem. Misit̄ eū orauit̄ malachi
as. uident̄ egrum interm̄ dormire

44
ibidem sup solum. Dormiunt. ⁊ surrexit
san. Hec ipse q̄ de longe uenat aliqua
diu in comitatu suo, retinuit. ⁊ erat
ambulans cū eo. In monasterio ben
cozensi. paup̄ q̄da fr̄m elemosinis sus
tentabat. Et erat cotichana accipiens
stipem. aliqd̄ officij fac̄tans in p̄stri
no. Is claud̄ ab annis. xii. humi manib;
repens. p̄ se t̄hebat pedes emortuos.
Quē die quadā ante cellā suā mala
chias mestum et merentē inuenient.
causam p̄cunctat. & ille. Sides inq̄
q̄ ex longo misellus afflicter. & manū
dn̄i sup me. ⁊ ecce ad cumulu erump
ne homines q̄ misereri debuerant. ir
rident me poti. miserā expbrantes.
Quē ū audiuit. pietate mot̄ suspex̄
in celum. manū parit̄ leuant. facta
autē breui oratione ipse intrauit
cellam. ⁊ ille surrexit. Et stans sup
pedes suos. mirabat̄ si uere eēt qd̄
erat. pene som. n̄ū suspicāt. Cepto

tam se pederentem mouere. neq; enim posse
ire satis credebat. Tandem q̄si eḡu som
no euigilans. cognoscent misericordiam dñi
sup se. firmit̄ ḡdit̄. ⁊ imputrimū reu
titur. ḡlissent ⁊ exultant ⁊ laudant dñm.
Viso eo qui ante uiderant et cognoue
rant. repleti s̄t stupore ⁊ gestasi. san
tissima putantes. Virum item ydro
picum orando sanauit. qui ilico re
mansit in monasterio pastor ouium
fac̄t. Cuius hyb̄nie noie cortagia.
uacabat ep̄o. Tractatum ⁊ de electione.
dissentere partes. quib; q; ut assolet p̄u
lem uolentib; constituere suū n̄ d̄i.
Venit illuc malachias. audita dissen
sione. Conuocato clero et poplō. corda
⁊ uota discordantiū unire curauit.
Et psuasit illis totū negotium sibi
debere credi. cui potissimū sollicitudo
incumbet illi. sic ⁊ aliarū p̄ hyb̄niā
eccliarū. incontinenti nominat eis
n̄ quempiā de nobilib; tre. s; magis

45
quendam hominē pauperem quem sci
ret sc̄m̄ & doctum. et hinc erat alieni
gena. Querit̄ ille. nunciat̄ decumbē
lecto. & ita debilit. ut nullo pacto
creat. n̄ in manib; portat̄ ministran
cum. Et malachias. Surgat inqt̄.
innoie dñi ego p̄cipio. obedientia sal
uum faciet eum. Quid faceret ille.
Parere uolebat. si imparatū se sentiebat.
Qd̄ & si posset ire. episcopari reformi
dabat. Ita cū uoluntate obe
diendi. pugnante genuino hoste. pon
dere langoris. & metu oneris. uicit illa
tam. data sibi in adiutoriū spe salutis.
Itaq; conat̄. mouet sese. temptat uires.
inuenit se solito fortiorē. Crescit parit̄
fides cum uirib;. & rursum facta fortior
fides. dat uicissim uirib; incrementum.
Jam surgere p̄ se ualet. iam melicule
gēi. iam nec sentire in ambulando
lassitudinē. demum expedit̄ & alacer p̄
uenire ad malachiam sine hominis ad

torio. Qui assumens eum misit in cat-
hedram. clero ⁊ populo collaudante. hoc
ita in pace factum. quia nec illi ausi
sūt malachie uoluntati in aliq̄ obuiare.
uidentes signum qd̄ fecerat. nec ille
parere dubitauit. tam euidenti argu-
mento fact̄ securior de dñi uoluntate.
Mulier quedā fluxū sanguinis pacie-
batur. ⁊ hec nobilis. carissima mala-
chie. plus tam̄ ob morū quā generis
nobilitatē. Que ex toto deficiens. ni-
mirum cū sanguine exhaustis uirib; ⁊
iā posita in extremis misit ad dī homi-
nē. ut qd̄ sup̄ erat anime subueniret.
q̄ se iam n̄ eēt uisus in corpore. Audiens
malachias. moleste tulit. qd̄ mulier
uirtutis foret. ⁊ uita eī fructuosa
ope ⁊ exemplo. Et uident se n̄ posse
satis accurrere tempestiue. accito mal-
co. qd̄ uiuonit eēt ⁊ expedit. ipse ē cui
supra meminum̄ sūt xpiani abbas. acce-
lera in qd̄. fer illi tria poma hec. sup̄ q̄

46
nom̄ dñi inuocau. Confido in ipso. qđ
ubi ex eis gustauerit. ñ gustabit mor-
tem priusq̄. nos uideat. ⁊ si tardius
cule sequituros. festinat malchus se-
cundum mandatū. ⁊ uement̄ intrat
ad moriturā. Alterū se exhibens pue-
rum helsei. ñ qđ hui⁹ efficacior opa
fuit. Juber missam sibi amalacha bene-
dictionē accipe & gustare. si quom̄ ua-
luert. At illa exhilarata. audito noīe
malachie. ut obedire possit nutu sig-
nificat paulisp̄ se erigi. ⁊ nā ūbo ñ pore-
rat. Frigit. ⁊ gustat. ⁊ gustato conforta-
ta. loq̄r. ⁊ gr̄at agit. Et in misto dñi
soporem in eā. ⁊ suauissime req̄eunt in eo.
cui usu diu caruerat. sicut iesu. Sicut
interim sanguis. ⁊ post modicū exp-
gesta facta sanā se reppit. ñ qđ longa ine-
dia. ⁊ sanguinis mynuone. adhuc
debilis erat. Si quo min⁹. die sequen-
ti desidat̄ malachie aduentū aspectūq̄
p̄fectū. **H**abitabat uir nobilis inui-

cina benchorensis monastii. Cui uxor
cum infirmaretur ad mortem. rogat malachias. ut descenderet prius moreretur
infirmam unetur oleo. descendit et
intrauit ad eam. Quo uiso exultat illa.
spe animata salutis. & cum pararet
ungere eam. uisum est omnibus differendum
post usque mane. Erat enim uespera. Accipit
ut malachias. & data benedictione
sup^{eam} exiit cum his qui secum erant. At
non post modicum subito clamor factus.
placuit & strepitus multus per totam do
mum. siquidem insomnit quod mortua
esset. Accurrit malachias tumultu
audito. & secuti sunt eum discipuli eius. & ac
cedens ad lectum ut certo comperit ex
spirasse. consternatus est animo. sibi im
putans quod fraudata gratia sacramenti ob
iicit. Et eleuatis in celum manibus.
obsecro domine inquit insipienter egi
ego peccavi quod dixi. non ista que uolu
it. hec dicent. contentatus est in audien

47
ca om̄ium. nullā se recepturū conso-
lacionē. nullā daturū req̄em spiritui
suo. n̄ quā tulerat liceret restituere
grām. Et stans sup̄ eā. tota nocte la-
borabat in gemitu suo. ⁊ p̄ oleo sc̄o
largo umbre lacrimarū pfundens
mortuā. uicē illi unctioms quā po-
terat exhibebat. Ipse q̄dē sic. Ad suos
autem. uigilate inq̄t et orate. Itaq̄. illi in
psalmis. ille in lacrimis. noctem duxere
pungilem. Et mane facto. exaudiuit
dn̄s sc̄m suū. quia sp̄s dn̄i erat postu-
lans p̄ eo. q̄ postulat p̄ sc̄is gemitib; un-
narrabilib;. Quid plura. Ap̄t oculos
que mortua fuerat. ut solent qui de
giu sompno euigilant. freant sibi
manib; frontē ⁊ tympana. sup̄ lectum
se erigit. ⁊ agnito malachia incli-
nans deuote salutat eū. Et uiso lue-
tu in gaudiū. stupor apprehendit ōs.
⁊ q̄ uidet ⁊ q̄ audiet. S; ⁊ malachias
grās agent. benedix̄ dn̄m. Et unxit

eam. nichilomin⁹ sciens in hoc sacramento re
mitti peccata. & qd' oratio fidei salua
bit infirmū. Post hec abiit ille. & illa
convalescit. & uiuens in columnis q̄r
aliquo. ut gl'a dñi manifestaretur
in ea. p̄acta penitencia q̄ sibi mala
chias inunxerat. in bona confessione
q̄m obdormiuit. & inuiguit ad dñm.
Fuit uem mulier cui sp̄s nac' ndie et
furoris intantū dñaret. & ut n̄ solum in
cim & cognati fugerent consortium
ei. s; filij q̄q; ipsi uix sustinerent habi
tare cū ea. Clamor. et rancor. & tempesta
ualida. ubicumq; fuisset. Audax. & ar
dens. & p̄cept. metuenda lingua & manu.
importabilis & inuisa. Volentes filij tum
p̄ illa. tū p̄ se ipsis. & thunt illa ad p̄senciā
malachie. lacrimabilem cum fletu que
rimoniā deponentes. Vir autē sc̄s. & p̄ctm
matt. & in cōmodum miserans filiorū.
seorsum aduocat illam. fuerit ne confessa
aliquando peccata sua sollicitē p̄cunctat.

Respondit. Nequaquam. Confutere inquit.

48.

Pater. Nulle inuincens penitentiam
officenti. oransque sup eam ut dñs omnipr
det ei spm mansuetudinis. innoie dñi
ihu no ultra nascat ubet. Sequitur
tanta mansuetudo. ut pateat omibz
n ee aliud qua admirabilem mutacio
nem dextere excelsi. fert adhuc hodie
uiuere. et tante ee pacencie et lenitatis.
ut que omis exaspere solebat. nullis in
exaspere dampnis. contumeliis. afflic
tomb. queat. Sicut et me iuxta aptm
habundare in sensu meo. accipiat quisque
ut uolet. ego istud supiori suscitatis
miraculo mortue censeo preferendu.
qd extior qde ibi. hic u intior reuixe
rit homo. Et ne curram ad reliqua.

Vir sedm scdm honorabilis. sedm
dm timoratus. ueniens ad malachiam. questus
e a sup sterilitate anime sue. supplicans
ut sibi optineret ab omnipotenti do gram
lacrimaru. Et subridens malachias. qd

gratum haberet in homine seclari desiderium spirituale. suam maxilla maxille illi quam blandiendo coniungens. fiat inquit tibi sic petiti. Tantos erinde. et pene continuos ^{accepit} gentes aquarum iuuentium. Est in sula maris in hybmania. ab olim fecunda piscium. et mare ibi piscosum ualde. Peccatis ut creditur habitancum. adempta copia solita. que multos habebat filios infirmata est. et tanta funclit sui comoditate emarcuit. Volentibus acolis. et iacturam grauem populi eger ferentibus. reuelatum est cuncta mulieri. perib; malachie posse afferi remedium. Idque innotuit omnibus ipsa pudente. Muti di contigit ad esse malachiam. Dum enim circuiret et repletet euanglio regionem. diuitis illuc. ut et ipsis eadem gratiam impiret. At barbari quibus erat maior cura de piscibus. omni instanti flagitant. ut potius respiciat dignetur super sterilitatem insule sue.

Qui cum responderet se minime ad hoc uenisse. et hominum magis quam piscium descendere capturam. uidentem tamen fidem eorum. flexis in litore genibus; orauit ad dominum. ut licet in dignis indulgentiam omnium beneficium tanta fide repetentibus. non negaret. Ascendit oratio. et ascendit ^{piscium} multitudo. et forte ubique quod in diebus antiquis. Et ipsa populo trepidante perseverans. usque in hodiernum diem. Quid mirum si oratio iusti que penetrat celos. penetrat abyssos. et de profundo

amaris tantas piscium copias euocauit. Venere aliqui tres episcopi in illa focant. quam dicunt ^{esse} locum natiuitatis beate uirginis. et quartus erat malachias. Ad quem presbiter qui hospiciosus cepit eos. et quid faciam inquit quod pisces non habeo. Quo respondente. ut quereretur apiscatoribus. biennium. ait. quod non inueniunt pisces in flumine. unde et piscatores presens distitit. et arti sue renunciauerunt. Et ille. Precipe inquit laxari retia in

nomine dñi. factum: ⁊ capti s̄ salu
naſ xij. Secto miser. ⁊ capti totide. inopi
naturum miser. n̄is ⁊ herelin ⁊ muracha.
Et ut clare liqueat malachie meritis
h̄ datum fuisse. alit̄ q̄ duob; sequentib; an
nit. eadem nichilominu sterilitas p̄durauit.
Fuit quoda cleric⁹ in lesmoz p̄babilis ut
fertur uita. s; fidei n̄ na. Is scilicet mocht
suis. p̄sumpserat dicere. in euāgelia
ēē tantūm sacramentum. ⁊ n̄ rem sacra
menti. idē solam sc̄ificacionē. ⁊ n̄ corpus
ueritatē. Sup̄ q̄ amalachia secreto et
sepe conuert̄. s; incallum. uocat̄ ad
medum ē. Seorsum tamē alacra. ut
si fieri posset sanaret̄ ⁊ n̄ confunderet̄.
Itaq; in conuentu clericorū. data
facultas hominib; p̄ sua sententia
respondendi. Curaq; totis ingenij
uirib; q̄ n̄ mediocriter callebat. alle
gere ⁊ defendere conaret̄ errorem. ma
lachia cont̄ disputante. ⁊ conuincente.
iudicio om̄ium superat̄. de conuentu
confusus q̄dem exiit s; n̄ correct̄.

Dicebat autē se nō ratione uictum. s; ep̄i
 p̄sum auctoritate. Et tu inq̄t om̄ia
 ch̄ia sine causa me hodie confundunt.
 adūsus p̄fecto ueritatē loquit̄. ⁊ cont̄
 tuā ipsi⁹ conscientiā. Metus malachias
 phomme sic indurato. s; magis fidei do
 lens iniuriam. timent p̄clm̄. ⁊ eccl̄iam
 conuocat. errantē publice arguit. pup
 lice monet ut resipiscat. Suadentib;
 hoc ipsum ep̄m̄ r̄mūso clero. cum nō ad
 quiesceret. contumacē anathemā ^{te ad} dicit. ⁊
 hereticum p̄stantes. Nec sic euigilant.
 om̄s inq̄t fauetis hominē ^{ma} q̄ ueritatē. Ego
 p̄sonā nō accipio. ut deseram ueritatem.
 Ad hoc uerbum substomachans sc̄i. d̄s
 inq̄d sat̄ te ueritatē faciat. ut exnecessi
 tate. Quo respondente am̄. soluit̄ con
 uent̄. Tala ille mult⁹ cauterio. fugam
 meditat̄. infamis atq; inhonor⁹ foce
 nō sustinens. Et continuo sua tollens
 exibat. cum ecce subita corrept⁹ infir
 mitate fuit gradum. ⁊ uirib; q; defici
 ent eodem loco iacet se sup

solum anelus et essus. Forte incidens in
id loci uagabundus insan^{offen}dit ho
minem. quid nã ibi agat p̄cunctat.
Respondet graui se infirmitate tene
ri. et neq; p̄cedere neq; redire ualentē.
Et ille. Infirmitas ita haut alia inq̄
q̄ ipsa mors. Hoc autē n̄ dixit a semet
ipso. s; pulchre d̄ p̄insanū corripuit
eū. q̄ sanis acquiescere noluit q̄silus sen
tatoq; . Q̄ addit. Reuertere domū. ego
te uiuabo. Deniq; ipso duce reuertitur
in ciuitatē. redit ad cor. ad misericordiam
dñi. Eadem hora accit̄ ep̄. et agnoscit
uitas. et obicit̄ error. confessus reatu ab
solut̄. et petit uaticū. dat̄ reconciliato.
Et uno pene mom̄to p̄fidia ore abdicat̄.
et morte diluit̄. Ita mirantib; c̄ noctis
sub om̄i celeritate complet̄. sermo
malachie. et scripture partē dicentis.
quia uexatio dat intellectum auditui.
Inter populos quarūdam regionū orta
aliqū ḡnus discordia ē. Interpellatur
malachias. de componenda pace inter eos.

Et cum eet alias impedit. inuincit nego
 cum hoc una eporum. Iulo excusante & dicente.
 malachiam n̄ se questitū. se ^{contempitū} iri.
 frustra fatigari nolle. uade inquit & dñs
 erit tecum. & ille. Ac q̄esco. s; si me n̄ audie
 runt. scito me ad tuā paternitatē appellatu
 rum. Subridens malachias. fiat inquit.
 Tē ep̄e conuocatis partib; dicitur formam
 pacis. Acq̄escunt. & reconciliant̄ adinuicē. &
 fide hinc inde data stabilitur pax. & sic
 dimisit eos. At pars una uidens hostes fac
 tos securos. imparatos ee. q̄ppe q̄ pace facta
 mali nichil suspicarent. loquebant̄ mu
 tuo. & dicebat hō ad primū suū. Quid uo
 lumus facere. Victoria p̄maneb; ē. &
 ultio de inimicis. Et cepe inseq̄ illos. Inno
 tunt ep̄o qd̄ fiebat. & accurrent̄ conuenit
 ducē eoz̄ sup̄ iniquitate & dolo. s; spret̄ ab
 illo ē. Inuocant̄ nom̄ malachie aduersus
 eum. & inlipendit. Irridentq; ep̄m. pu
 tāne inquit p̄p̄ te amittere debeam̄
 malefactores m̄os. & q̄s d̄s tradidit in man̄
 nr̄as. Et recordat̄ uerbi sui ep̄e qd̄ habue

rat cum malachia. flens ⁊ euulans uiso mul-
tu admonastium ei. ubi es ac hō dī. ubi
es. Nonne hoc ē pat̄ mi qđ tibi dicebā?
heu heu. ueni ut facerē bonū ⁊ n̄ malū.
⁊ ecce p̄ me om̄s illi in corpe. isti in
anima peunt. Multa in hē modum
loquebat̄ lamentans ⁊ plangens. ⁊ qđ
p̄sentē sollicitans ⁊ compellans mala
etnam. adūsus malignantes. Interim
ū impij cū qb; fecerant pacē inseq̄
n̄ desistebant. ad p̄dendum eor. Et
ecce sp̄c̄ m̄dax in ore quorūcūq; uirorū.
q̄ eos decipet. Et occurrerēt illis in
uia uiri nunciantes factam irrup-
tionem intras ipsorū ab adūsarū.
in ore gladii consumi om̄iā. ⁊ diripi
bona eorū. ⁊ uxores q; ac liberos tolli
⁊ abduci. his auditis. reuisi sunt festi-
nati. Sequebant̄ ultimi p̄mos. quo
uident. aut qđ acciderit. nescientes. Nec
em̄ om̄s audierant uiros loquentes.
Cumq; uenissent ⁊ inuenissent nich;
horū que nunciata erant confusi s̄.

dephensa in malicia sua. Et cog
 nouerunt spū erroris se traditof.
 ppt̄ nunciū malachie quē deceperunt.
 & nom̄ ipsi qđ spreuerunt. Porro ep̄e
 audient frustratos pditores iniquitate sua.
 quā cogitauerant. cum gaudio remeant
 ad malachiam. referens om̄ia que acci
 derant sibi. ¶ Scient malachias eimodi
 occasione pacem eē turbatā. nac̄ oport
 unū tēp̄. p̄semet int̄ ipsos denuo refor
 mare curauit. Firmare reformatā. datū
 i receptas alit̄m̄ sē fide iuram̄to. Verū
 illi quib; ante pax fracta fuit. i inuie
 memores. nec lecto pacto i p̄cepto mala
 chie. tractauer̄ de uice reddenda. Et
 congregati om̄s in unū. ibant ut inpara
 tos p̄occuparent. redderentq; in caput
 eorū malū qđ sibi ipsi facē cognauissent.
 Et magno flumine qđ int̄erat facilli
 me t̄nsuadato. fluiuolo quē n̄ p̄cul ab
 illo offendē. retenti sunt. Neq; em̄ iā
 fluiuolus ē; plane fluiū ingens apparu
 it. ubiq; sui t̄nsire uolentib; t̄nsitum

negant. Quam om̄s ^{ceperunt} tantum nē eē. tam
tillum ^{eum} ante hac fuisse scientes. & loqui
int̄ se. Unde iudicatio hęc. Aer seren̄.
ymbres n̄ sūt. nec prime fuisse meminim.
Et si multum pluuit. q̄s nr̄m umq̄. acten̄
memingit in quantacumq; illuue ita intu
nuisse. ut opiret t̄ram. lata. ip̄. rata pua
deret. **D**ign̄ dī. ut. i dñm sept̄ uas
nr̄at̄ p̄pt̄ sc̄m suū malachia. cui su
m̄. p̄uaricati pactum. t̄ngressi manda
tum. Ita rhim̄ f̄cto negotio. ad sua eque
st̄uū repedauer̄. **D**uulgatū. uerbum
p̄uulsum regione. i benedicbant dñm
q̄ comprehendit sapientes in astucia sua.
& i fringens cornua peccatorū. sublimia
ut cornu xp̄i sui. **A**liq̄s de nobilib;
infestus regi. reconciliat̄. p̄manū mala
chie. Hęc enī regi caris fidebat ille.
ut pacē cū eo faceret. n̄ mediante
malachia. aut quē rex eque revere
ret̄. Nec in m̄to. ut p̄ apparuit. Nā
factum securū. i minime iā cauente
sibi. captū traxit in uinctā. odio an

aliquo captus plus ipse. Requiritur homo a suis
 de manu mediatoris. Hec enim aliud amici poterat
 expectare quam mortem. Quid faceret mala
 chias? Non: quod possit. nisi ut recurrat
 ad suum illud solitum unicuique: refugium.
 Congregato exercitu forti nimis. turba
 magna discipulorum suorum. adit
 hominem. requirit unicum. negat. Et
 malachias. Inique inquit agit quod dominum. et
 quod me. et quod te ipsum. pactum peruari
 cum. Si dicit simulat tu. sed non ego. Credi
 dit se homo fidei mee. si contingat mori. ego pro
 didi eum. ego reus sanguinis eius. Quid tibi in
 sum: me perditorem. te peruricatorem ostendere.
 Nouis me donec liberum michi gustaturum. sed
 neque, istos. Sic locutus intrat ecclesiam.
 domini omnipotentem suis suoribusque anxius genu
 tib; impellat. ut in uisite addictum dignetur
 eripere de manu peruricatoris tunc. Et
 eo die cum nocte sequenti inuenimus et
 oratione preterierunt. Placuit ad regem quod
 fieret. et magis inde duratum: cor eius. unde
 emolliari debuerat. Inuit fugam. uerum homo

carnalis. ne si ppe remaneret. orationis n̄ posset
sustinere uirtutē. Q̄n̄ ū ut absconditū n̄ inue
nat. ut n̄ pueniat ad remotū. Tu metas
miser poms orationib; scōrū. Non; oratio
iac̄ta sagitta. ut fugias a facie ar̄. Quo
ibis aspū d̄i q̄ eā portat. r̄ q̄ a facie ei fugi
es. Veniq; fugientē insequar. inuenit lan
tantē. Erisq; cec̄ r̄ n̄ uident. ut melius u
deas. r̄ intelligas qm̄ durū tibi; q̄ s̄m
lum calcitrare. Demq; senti ut nē quia
sagitte potentis acute puenert̄ ad te. que
r̄ n̄ resiliert̄ a corde qua sareū;. s; n̄ ab oculis.
Vtinā p̄fenestras saltem oclōrū pueniant
usq; ad cor. r̄ oratio det intellectum cec
tati. Cernere erat saulum denuo ad manū
trahi r̄ duci ad ananiam. ad ouem scilicet
lupum. ut refundet̄ p̄dam. Refudit. r̄ incipit
uisum. qd̄ malachias usq; adeo om̄s eet.
ut ser miser r̄ lupo. Diligent̄ ex his adūte
lector. cūq; habuatio malachie. q̄les p̄n
cipet. r̄ q̄les popli. Quom̄ n̄ r̄ ū fr̄ fuit draco
num. r̄ soci' strucionū. Q̄ idō dedit ei dñs
uirtutē calcandi sup serpentes r̄ scorpiones.

alligare reges eorum in cōpedib; ⁊ nobiles
eorū in mancis ferreis. Veniq; audi qđ sequat̃.

¶ Sciu bencoriensis monastij cesserant possessio
nes. ingt̃ beneficio. ex tunc ⁊ demceps inso
lentissime semp se habuit adūsus eū ⁊ suos.
in omib; festus est. ubiq; insidians detrahensq;
actib; ei. At n̄ impune hoc. Erat illa unū
filii q̄ imitator patris audens aliquid e
ipse in malachia. eodem anno mortuus ē.
Mortuus autē sic. Visū ē malachie debe
strui in bencor oratorū lapideum. in
stat illoz que in aliis regionib; exstructa
conspexerat. Et cū cepisset iacere funda
mēta. indigene quidē mirati sunt. qđ
intra illa nec dū ei modi edificia inue
nrent. Verū ille neq; sic erat p̄sump
tuosus insolens. n̄ in mirat̃ ē. s; indig
nat̃. Ex qua indignatione concepit
dolorē. ⁊ peccat̃ iniquitatē. Et factus
susurro in poplis. n̄ secreto det̄here. ⁊
nē blasphemare palam. notare leui
tatem. horrere sumpt̃ iachoati opis cepit.
Inimodi venenatis sermonib; sollicitans

et inducent multos ad prohibendum. sequuntur
me inquit. et quod non nisi per nos fieri debet contra nos
fieri non sinamus. Itaque cum pluribus quos suade
ualuit descendit ad locum. repletum con
uenit hominum dei. primum ipse dixit ubi. quod
erat principium mali. O bone uir. quod tibi usum
est nostris hanc inducere regionibus nouitatem.
Scoti similes non galli. Que nam leuitas hec.
Quid opus erat opere tam superfluo. tam superbo.
Unde tibi pauperi et inopi sumptus ad proficiendum.
Quis profectum uidebit. Quid istud presumptio
nis inchoare. quod non queat nisi dico proficere. sed nec
dum uide profectum. Quamquam amicus magister
et qui presumptis. conari quod modum excedit. uincit
uires. super facultates. Cetera cetera. desine auis
sana hac. Alioquin nos non sinimus. non sustinemus. Hoc
dixit prodeus quod uellet. non quod posset considerans.
Nam de quibus presumebat et secum ad duxerat.
uiso uero mutati sunt. et iam non ibant cum
eo. Ad quem uir sanctus tota libertate utitur.
miser inquit. opus quod inchoatum uides et inui
des. sine dubio proficiet. profectum uide
bitur multi. Tu uero quia non uis non uidebis.

55
7 qd̄ n̄ uis morieris. attendito tibi no in pec-
cato tuo moriaris. Ita ille mortuus est.
& op̄ completum: s; ille n̄ uidit. qui ut
prefati sum' anno eodē mortuus ē. In-
terim pat̄ audito mox qd̄ de filio uir sc̄s
predixisset. sciens uerbum ei unum &
efficax esse. int̄fect^{at} filiu meū. Et insti-
gante diabolo tanto furore exarsit in
illum. ut coram duce 7 maiorib; uuldie
falsitatis 7 iudicij arguere n̄ ueret ho-
minē q̄ ueracissimū ēēt. ueritatē 7 discipulū
7 amatōrē. 7 conuictū intulit uisamū eum
apellans. Et malachias quid̄ docet n̄
reddē maledictum pro maledicō. obmu-
tuit 7 n̄ apuit os suū. dum consisteret
peccator adūsus eum. S; n̄ dñs ob-
litus sermonis sui quē dixerat. in un-
dictam ego retribuā. dic dñs. Eadem die
domū reūsus homo. luit lingue estremis
temeritatem. ipso ultore quo instigatore
lararar. Arreptū in ignē picit demon.
s; mox manib; assistentiū extraxit. ad
ultus tam̄ corpis parte. 7 n̄te captus.

Et dum insanret. ⁊ uocat malachias uenit.
repperitq; maledicum. spumantia ora torquen-
tem. ⁊ horrendis uocib; ⁊ motib; tremem omnia ⁊
ac toto corpore agitatam uix posse teneri aplu-
rib; . Et orant; p̄uincico uir tota p̄fectionis
gaudit; ⁊ s; ex parte. Nam ilico q̄dem sc̄o
orante. ille apert; oculos. ⁊ sensum recepit.
Relict; ⁊ autē ei sp̄e dñi maluit. q̄ eū colaphi-
zet. ut discat n̄ blasphemare. Credim; eū u-
uere usq; huc. ⁊ usq; ad hec tempa luere pec-
catum ḡnde qd̄ peccauit in sc̄m. ⁊ certis tem-
pib; tam. ferunt; lunaticū eē. Porro p̄diete
possessiones cum iam pro sui inbecillitate in
utilitate eas tenere n̄ ualuit. in pace ad locū
cui; exierant redierunt. Nec remittit mala-
chias p̄ multam demū uexationē. pacis obien-
tu. S; iā ad op̄ edificij qd̄ malachias aggressus
est. sermo recurrit. Q; q̄dem n̄ erat mala-
chie si dico unū p̄ficet. ⁊ s; unū facit q̄q;. erat
autē cor ei; fiducia h̄nt in dño. Unū ū p̄udit;
ut ⁊ si n̄ sp̄nta in pecunie thesauris. pecunia
n̄ de eēt. Quis em̄ ali; fecit. ut thesaur; eo loci
reponeret. ⁊ reposit; n̄ repperet usq; ad temp̄

et op' malachie. Inuenit dñi famulus in dñi
 marsupio. qđ defuit suo. Hic qđdem. Quid enī
 uult ut cui pdeo n̄ erat ppium. cum dō iniret
 forciū. ⁊ marsupiuū unū ēēt amborū. Fidei
 deniq; hominū. tot' mundo diuitiarū. Et qđ ille.
 n̄ qđdā marsupium. Veniq; ait. Or' ⁊ or
 bis t're. ⁊ plenitudo ei. Inde ⁊ qđ malachias
 reptos argenteos multos. n̄ repositur. ⁊ expo
 situr. Nam totū mun' dñi. in dñi op' uibet ex
 pendi. Non suas. n̄ suoz qđ dat necessitates.
 s; iactat cognatum suum in dño. ⁊ ad quem
 utiq; recurrendum n̄ dubitat. quociens ne
 cessitas postulat. Hec dubium dñi op'
 ēē. qđ dō reuelante malachias p̄ndit. Con
 tulerat p̄mū cum frīb; de illo. ⁊ multi pro
 inopia mirus libent' assentiebant. Inde
 anxē dubiq; qđ ageret. cepit int' orandū
 uehēmē inq̄rere. qđ nā foret uoluntas dñi.
 Et die quada de uia regrediens cum iam
 loco appropriaret. ⁊ prospexit emus. ecce
 oratorium apparuit. magnum. lapideū.
 ⁊ pulchrum ualde. Et intuens diligenter
 situm. formā. ⁊ cōpositionē. ⁊ cum fiducia

arripit op^{us}: prius quidem indicata uisione
seniorib; frīb; paucis tñ. Sane totū qđ ar
tente notauit de loco. 7 m^o. qđitate. 7 tanta di
ligentia obseruauit. ut pacto tempe factū.
uiso simillimum appareret. ac si r̄sibi cum
moise dictum audierit. Vide ut omiā faci
as scđm exemplar. qđ t̄ ostensum ē in mon
te. Eodem uisionis genere. id qđq; qđ
in sabathno scđm ē. anteq̄ fieret p̄stensū
ē illi. n̄ m̄ oratorum. s; 7 monastium to
tum. **T**ranseunte illo p̄ quandam cūn
tate. 7 multitudine magna concurrente
adeū. c^a su uidit ueniēē ut̄ alios uiden
di se curiosum. Ascenderat lapidē. 7 stans
sup̄ summos articulos. extento collo. oculis
& animo intendens meū. quondā illi de
nouo racheum exhibebat. Hec latuit
malachiam scō quidem spū reuelante:
uere illum uenisse in spū 7 uirtute
rachei. Dissimulauit tē tñ. tacit^{us}q; per
transiit. Ceterū in hospicio nocte ipsa
narrauit frīb; quom̄ illum uidisset:

57

et quod preuidisset de illo. Die autē tertia. en
ille cū uiro q̄dā nobili dñō suo. Qui apient
uotū & desiderium inuenit. rogabat ut a se
cōmīdatū recipe dignaret. ⁊ habē de cetero
int̄ suos. Et malachias agnoscent eum.
n̄: op̄ inq̄t ut quē iam dī commīdauit.
hō cōmīdet. Apphensumq; manu sua tēd
dit abbi conzano nr̄o. ⁊ ille fr̄ib;. Ipse u
inuenit adhuc in fallor inuenit. p̄m̄ con
uersus laic⁹ suriensis monastij. testimo
niū h̄ō ab om̄ib;. qd̄ scē comīset int̄ fr̄
secūm ordinē cisterciensem. Et cognouit
discipuli. ⁊ in hoc malachiam p̄phie
sp̄m̄ habuisse. Non solum autē. ⁊ in
eo qd̄ subiuncturi sum. Cum sacra
m̄ta offerret. ⁊ appropiasset ei diaconus
factur⁹ aliqd̄. officio suo. intuit⁹ eū sa
cerdos ingemuit. qd̄ sensisset penet
illū latere qd̄ n̄ conueniret. Pacto sa
cristico. secreto p̄cunctat⁹ de conscien
cia sua. ⁊ confessus est. ⁊ n̄ negauit. illū
ī p̄ sompniū nocte ipsa. Comungent
penitentiā. n̄ debuerat inq̄t hodie

ministrasse. ⁷ si uerecunde te subtrahere sacris.
& deferre ^{honore} tantis tamq; diuinis misteris.
ut hac humilitate purgat. digni exinde
ministrares. **I**tem alia uice sacrificante illo.
zorante hora sacrificii. ea q̄dem sc̄itate et pu-
ritate cordis qua solit⁹ erat. ¹ altanti diaco-
no uisa: columba int⁹ p̄fenestram. in
claritate magna. Ea sacerdos p̄fundit⁹ tot.
ea sub obscurior basilica tota resulget.
Columba u^o aliquandiu circumuolitant.
tandem residet sup̄ crucem ante faciem
sacerdotis. Obstupuit diacon⁹. ² & pauent
tum plumis tum p̄uolueris nouitate.
q̄d illa sit rara aut in t^{ra}. ³ cecidit sup̄ fa-
ciem suā. ⁴ & uix palpitans se erigere ausus
ē. ut q̄n officii sui necessitas postulauit.
Post nullam seorsum conuert⁹ amala-
chia. ⁵ sub p̄cto uite iubet. nullaten⁹ secre-
tum p̄de q̄d uidit; ⁶ q̄ ad uiueret ipse.
Aliq̄n cū ardnacha eēt. ⁷ cū quoda ep̄o
suo. de nocte ^{con} surgent. cept⁹ memorias sc̄oꝝ
que in cimiterio sc̄i patricij multe sunt
orando lustrare. Et ecce unū de altarib;

58

subito ardere conspiciunt. Ambo enim
uiderunt uisionē magnā hanc. & ambo
mirati sūt. Et malachias intelligens signū
ēē. magis miri illi ut illorū quorū sub
altari illo corpora requiescerent. current et
se medijs innigens Flam mis. expansis
brachijs sacram amplectur. aram. Quid ibi
fecerit. quid ue senserit. nemo q̄ sciat. s;
qd̄ ampli' solito celesti igne succensur
ex illo igne exierit. fr̄m qui cū eo tē ante
reā neminē ēē q̄ nesciat. Hec dicta
sunt pauca q̄dem de plurib; s; multa
p̄p̄r. Non enim signorū tempora hec. sedm
illud. signa nr̄a n̄ uidentur. n̄ p̄p̄ha.
Unde satis aparet malachias nr̄i quantū
in miris fuit. qui tam multū in signis
ertitit. & in raritate tanta. Quo enim
antiquorū genere miraculorū malachias
at n̄ claruit. Sibene aditum pauca
ipsa que dicta sunt. n̄ p̄p̄ha defuit
illi. n̄ reuelatio. n̄ ultio impiorū. n̄ gr̄a
sanitatis. n̄ mutatio in cū. n̄ demq; mor
tuorū suscitatio. P̄ om̄ia benedic̄t̄ d̄.

qui amavit & ornavit eum. qui & magnificavit eum in conspectu regum. et dedit illi coronam glorie. Amor, placuit in ministerio. ornat insignis. magnificatio multatione inimicorum. glorificatio in priorum retentione. Habet diligens lector in malachia meo quod mireris. ne iam quod est ex hinc spandit sit. studiosus attende. Nam finis horum preciosa mors est. ¶ Per cunctat aliqui quam in loco si opus det. extremum agere, ^{uillet} diem. de hoc si quidem fieri querebant ut se. & dum quem sibi diligeret. quosque per cunctaret. non respondit. Instantibus illis. si hunc magno inquit. nusquam libentia quam unum unam cum nostro apud resurgere possim. Dicebat autem sancti patri eum. Si peregrinari oportet. ita permittit deus. clarum ualle delegi. Requisitum uenit de tempore. diem respondit solemniter omnium defunctorum. Si simplex uocatum putat. impletum est. Si propheta. ne iota preterit. Sicut audiunt. sic uidimus de loco pariter et de die. Dicant pariter breuitat. quo ordine istud. qua uel occasione

59.

puenerit. *V* Egre sanis ferebat hybma
usq; adhuc palleo caruisse. ut pote emu-
latoꝝ sacramentorū. quorū ne uno quolibet
gentē suā uellet omnino fraudari. Et re-
cordat̃ sibi apapā innocencio fuisse pmissū.
inde magis ^{cepit} tractari. qd̃ dum adhuc ille
sup̃ fuit. n̄ fuit nullum p̃ eo. & nactus
occasionē. qd̃ papa eugenū summā regi-
mini tenebat. & eo tempore usq; infan-
ciam appropriasse nunciaret. oportuni-
tatem requirendi se inuenisse gausus est.
Presumebat autē de illo utiq; uno tali.
& de tali assumpto p̃fessione. Magis ū
qd̃ huc clareuallit ^{specialis} filius extraheret.
nec amert̃ apud illum se ullā sustinere
difficultatem. Itaq; conuocant̃ ep̃i.
conciliū cogit̃. tractari t̃dus que tem-
p̃ imminerent. die quarto ap̃t̃ consi-
lium de palleo req̃rendo. Placet. si
saluum req̃rat̃. Tam̃ quia breuior uia
& ob hoc terribilior p̃grinatio uidet̃.
n̄ fuit qd̃ obuiare p̃sumeret q̃silio tuo
luntat̃. Et malachias soluto con illo ar-

ripit iter. Persequuntur eum qui uenerant
fr̄i usq; ad lit. n̄ multi tam. ipso m̄m̄rū
phibente. Ad quē un̄ illorū catholic̄ notē
flebili uoce r̄uultu. Heu tu ab it̄ inquit.
& in quanta pene cotichana ueracione
me deserit n̄ ignoras. nec fert opem miser
tus mei. Si ego dign̄ q̄ pariar. fr̄i quod
peccauerit. qui uix diem noctem ue ullā
ātam laboriosa cura r̄ custodia mei ferā
tam habere simant. Hic uerbū & lacrimis
filij. flebat enī. pat̄na uiscera concussa
s̄. r̄ amplexat. eū blandiēdo. In p̄sloq;
pectori enī signo crucis. cert̄ esto inqt
te enīsmodi nil passurū. donec uideam.
Erat autē epileptic̄. r̄ cadebat frequent̄!
ita ut un̄dum n̄ semel. s; sepī pateretur
in die. Hoc iam p̄ sex annos morbo horri
do laborabat. s; ad uerbum malachie
p̄fecte conualuit. Ab illa hora nil tale p̄
pessur̄ ē. nil tale ut confidim̄ demceps p̄
pessur̄. q̄a malachias demceps redim̄ n̄
est. In ipso ascensū nauis accedunt duo
ex his q̄ illi familiari adherabant. aud en

ret et petenter aliquid ab eo. Quib; ille.
 Quid uultis? Non dicim; inquit; n;
 spondeat te daturu. Spondet. Et illi. Vo-
 lumus certo nob; promitti tua dignatio-
 ne. te in hybma in colum; reuerturum.

7 ce ^{terof} omi. Tum ille parump
 delibant. penitere pmo, qd se alligasset.
 quia exier n; ueniens. Angustie undiq;
 dum nil occurreret ab alterutro utu picto.
 uoti uelicerat aut pmissi. Visum; tan-
 dem id pot; eligendum. qd in presena
 arum plus urget. reliquum supne con-
 mittendum dispositioni. Annuit tristi
 qdem. s; magis illos noluit contristare.

Et respondent eis ut uoluer; . ascendit
 nauem. Qu cu iam fere mediu iter equo-
 reum pegulserit. subito qtri uent; nauem
 repellit. i reducto in tram hybmae. Des-
 cendens de nau. in ipso portu in qdam
 sua ecclia pnoctauit. Et let; gras egit
 diuine consilio puidencie. quo factu;
 ut ia fecerit scitu. p sua pmissione. Mane
 u intravit nauem. ipsa die p ipso cursu

transfretant. et uenit in scociam.
Die t̄cia puenit ad locum q̄ uiride stag
num dicitur. quē fecerat preparari
ut ibi statueret abbiam. Et relicto illic
de filiis suis fr̄ib; nr̄is. monachorum
conuerti & abbe. nam secum ad hoc
ipsum eos adluxerat. uale dicens eis
profec̄tus ē. & cū t̄nsiret. occurrit ei
rex dauit. aq̄ suscept̄ cū gaudio. & re
tent̄ p̄ aliq̄ dies. multa; opat̄ placi
ta do. inchoatū reppetit it̄. & p̄t̄nsien
scociam. in ipso introitu anglie diuitit
ad eccliam gysburnensem. ubi habi
tant uiri religiosi canonicā ducentes
uitā. ab antiquo familiarē ei. p̄ sua
religiositate & honestate. Ibi adducta
ē ad eū mulier. patient̄ morbū quē can
crum uulgo apellant ipso horrendū
usu. & sanauit eā. Nam ubi aq̄ cui be
nedixit asp̄sa sunt ulcerum loca. dolorē
n̄ sensit. Die ū sequenti. uix ulcera ap
parebant. Abiens inde ad mare uenit.
s; negatur t̄nsit̄. Causa n̄ fallor fuit. or

67

ta simulat q̄dam int̄ summū pontificē
& regem anglicę. qđ rex nescio qđ malū
suspicaret de bono illo homine si t̄siret.
Nam neq; alios ep̄os t̄sire sinebat.
Qđ quidē impedimentum & si fuit marci
malachie uoluntati. s; n̄ uoto. Dolebat
differri ad desiderio suo. nesciens magis p̄ hoc
impletū iri. Nam si in continenti t̄sisset
set. oportebat t̄ t̄sire claram uallem. ut
summū pontificē sequerēt. Jam enī abierat.
& erat rome aut prope romā. Nē ū inter
cedente dilacione factum. ut tardius
t̄siretans ad locum r̄horam sc̄ssimi sui
obit̄ oportune occurreret. Quā nob̄ sūt
cept̄ est. tanq̄ uer̄ ab occidente uenient. &
uisitans nos orient̄ ex alto. O quantū
m̄e clare ualli irradiant sol ille claritatis
ad auxit. q̄ iordus ad eī int̄uū dies fest̄
illuxit nobis. Hec dies q̄ fecit dñm. exulta
tum r̄ letariū in ea. Quā celer r̄ salient. me
mulus ac debilis. ego ipse occurr̄. Quā
let̄ in oscula rui. q̄ letis brachiis missa
celt̄ m̄ amplexat̄ sum grām. Quā alacri

ultu & animo mi pater introduce te in domū
marī mee. & cubiculum genuitū mee.
Quā festuos de m̄ dym tecū chet. s; paucos.
Quid n̄ ille incussim nob. Nemp̄ hylarē.
nempe affabilem. p̄grus n̄ om̄ib; se p̄re
bebat. om̄ib; incredibilē grām. Quā bonū
hospitiū & q̄ iocundum agebat ap̄t̄ eos q̄ nimirum
uide ueniat a sim̄b; ire. n̄ audiat salomo
nem. s; exhibitur. Deniq; audiuim̄ sapien
ciam ei. tenuim̄ p̄senciā ei. ⁊ tenem̄. Jam. iiii.
aut. v. dies hui' n̄re sollempnitatis defluxer
rant. cū ecce die sollempni beati luce euian
gl̄iste missa in comuentu sua illa scā deuo
aone celebrata. febre corrept' lecto decubu
it. ⁊ nos cū illo om̄i. Extrema gaudū n̄ri
meroz occupat. modācior tam̄ qd̄ leuoz
intum febris eē uidet'. Videres discurrere
fr̄t. dandi audos. ut accipienchi. Cui n̄ dulce
uide illū. ⁊ cui n̄ dulci ministrē illi. Vtrūq;
suauē. utriūq; salutare. Et humanitatis erat
p̄be obsequium. ⁊ p̄fect' cuiq; sui. cū grām re
portaret. Astutere om̄i. om̄i sollicita erant
c̄rea frequēti ministrium. medican̄ta p̄p̄e

re. adhibere fomita. urgere sepius ad gustandu.
 ad q̄s ille. sine causa inquit hoc. s; caritate
 ur̄i facio quicq̄d inungit. Sciebat enī
 immutare temp̄ sue migrationis. Cumq; fr̄i q̄
 cū eo ueniant fidenci' instarent dicentes.
 n̄ oportē diffidē de uita. nec enim signa mor-
 tis in eo aliq̄ apparetent. oportet inc̄ hoc
 anno malachiam exire de corpe. & infert.
 ecce appropinquat dies. quē ut op̄ time
 nostis. optaui semp̄ ipsum fore diem resolu-
 tionis mee. Scio cui credidi. & cert' sum q̄
 n̄ fraudabor reliq̄ delicti mei. q̄ partem
 iara teneo. Qui me sua misericordia p̄duxit ad
 locum quem peccā. t̄m̄inum quem eque
 uolui n̄ negabit. Qd' ad hoc corp̄culum
 attinet. hic req̄ et mea. qd' ad anima. dñs
 p̄uidebit. q̄ saluos fac̄ sp̄antes in se. Nec pa-
 rum spei repositū m̄ in die illa. qua mor-
 tuis tanta auunt beneficia impenduntur.
 Nec longe aberat dies ipsa. cum talia loque-
 retur. Int̄ea iubet se sacro oleo ungi. Et
 eunte conuentu fr̄m. ut sollempn' fieret. 2
 n̄ sustinuit ut ad se ascendēnt. ipse des

cendit ad eos. Jacebat siquidem in solario. do-
mo superiori. **S**ingit. & sumpto uatico. firm
se oracionib;. & fr̄s ḡndans dō. ad lectum
restitit. Alto de solio descendebat pedibus
suis. & rursus nichilomin' suis pedib;. as-
cendebat. & dicebat mortē eē inianus.
Quis hic hē hominē credēt morturū.

Solus dī id scire potat. Non uult' pal-
lidior. n̄ macilencior uidebat. Non ruga-
ta front. n̄ reconditi ocli. n̄ nares extenua-
te. n̄ labia str̄cta. n̄ adusti dentes. n̄
collum exelū & gēle. n̄ curui humi. n̄
caro exinanita. in corpe reliq' hec erat
gr̄a corpus ei. & hec gl̄a uult' ei. que n̄
euacuatur. ne in morte quidem. Qualis
q' aduxit. talis & mor' tuus apparebat.
iuuenti similio. Curram' usq; huc. s; in
herem'. quia malachias cursum confirm-
mauit. **S**tat ille. & nos parit' cū eo.
Alioquin q̄s libent' currat ad mortē.
Presertim tuā pat' scē q̄s referre possit.
quis uelit audire. At tū dilexim' nos
in uita. in morte n̄ sepabim'. fr̄s. n̄ relin-

63
quam in morte. quem in uita psequuti
sumus. Ab uliori scoria usq; huc cucurrit
ille ad mortē. eam et nos et moriam cum
eo. Oportet oportet dicere. q̄ ^{necesse} enere fuit.
Ad est omnium scōrū clara ubiq; celebritas.
s; iuxta ueterē sententiā musica in luctu
importuna narratio ē. Ad sumus. canimus
ut inuiti. flendo cantamus. et cantando
flemus. Malachias et si non cantat. non plorat
tamen. Quid enim ploret. qui appropinquat
ad gaudium. Nobis qui relinquimur. relin
quitur luctus. solum malachias festum
facit. Quod enim non potest corpe. facit mente. sic
scriptum ē. Cogitatio hominis confitebitur
tibi. et reliquie cogit. d. f. a. t. Desiciente illi
corpore instrumento. silente organo oritur. offi
cio uocis cessante. reliquum est ut mentis
iubilo sollempnizet. Quid in sollemp
nizet scilicet. quod scōrū ducit ad sollempnita
tem. Exhibet illis. quod mox tibi debebitur.
Ad huiusmodi. et ipse unus ex ipis.
Sub noctis crepusculo. cum iam ut cuique
di anobis expleta celebritas foret. Malachias

appropiauerat non crepusculo. s; aurore. An
n̄ illi aurore. cui nox p̄cessit. dies autē ap
ppinquauit. Itaq; febre inualescente. cep̄
exintus ardens pomne corp̄ erumpere
sudor. ut quodam̄ m̄sient p̄gnem et aq̄
educeret̄ in refrigerium. Jam desp̄at̄ de
uita el. iam q̄sq; suū uictuū rep̄hendit.
iam nulli dubium malachie sententiā
preualere. Vocam̄ ad sum̄. ille oculos le
uant̄ in circumstantes. desiderio deside
raui inquit hoc pasca manducare ap̄
uos. Gr̄at̄ ago sup̄ne pietati. n̄ sum̄ firmi
dat̄ a desidio meo. Videt̄ hominē securū
in morte. nec dum mortuū iam certe
de uita. Hec mirum. Vident̄ ad eē
noctem quā expectauerat. et im̄pla de
scere sibi. quasi de nocte triumphat̄.
uidet̄ insultare tenebris. et quodam̄
loqui. Jam n̄ dicam. forsitan tenebre
conculcabit̄ me. quia hec nox illumina
tio mea in delictis meis. Et blande
consolans nos. habere inquit curā mei.
ego ur̄i si licuerit n̄ obliuiscar. Locebit̄

64
autē. Credidi in dñm. & omnia possibilia cre-
denti. Amaui dñm. amauit uos. & caritat
numq̄ excedit. Et suspiciens in celum.
dñs inquit serua eos. in nomine tuo.
Non solum autē. S; romis qui p̄sbum
meū ac p̄missum meū tuo se manci-
pa^{ue}re seruicio. Verū imponens manū sin-
gulis & bñdicent omib; . pauzatū ire ui-
bet. quia nondū uenerat ei. hora. In.
redimē circa medium noctis. nam ea
hora lux lucere in tenebris nunciat. In-
pletur domus. ad: congregatio rota. abbates
quoq; multi. qui conuenerant. Psalmus.
& hymnus. & canticis spūalib; . profequam
amicū repatriatū. Anno etatis sue. l.iii.
loco & t̄p̄r q̄ p̄elegit & p̄dixit. malachias
ep̄c. & legatus scē ap̄lice sedis. uelut ema-
nib; nr̄is assumpt⁹ ab anglis. felicit̄ ob-
dormiuit in dño. Et uere obdormiuit.
Vult⁹ placidus. placidi gen⁹ iudicium
fuit. & q̄dem om̄ium ocli fixi in eum.
Nemo tam q̄ qñ exiit adire potuisset.
Mortuus uiuere. & uiuentis mortuus putabat.

ad eo nil intdyt quod alterutrum dister
minaret. Eadem uniuacitas uult. ⁊ sereni
tat eadem. q̄t̄ apparere sol̄ in dormiente.
Diceret mortem nil horz tulisse. magis
auxile plurimum. Non ⁊ mutat. s; ipse
mutauit om̄s. Mirū in modū luct̄ et
gemit̄ om̄ium subito conq̄scit. ⁊ mutat̄
in gaudiū meror. planctum cant̄ ex
cludit. Effert. ⁊ ferunt̄ in celu uocet. in
fertur ^{OPALDITIO} ab̄hm humeris. Sic fide!
tūmphant affect̄. res in suum deuenit
statum. ⁊ cuncta gerunt̄ ex ordine.
cuncta ex ratione p̄cedunt. Et re
uera q̄d rationis h̄t̄. immoderat̄ plan
gere malachiam. Quasi n̄ sit p̄ciosa
mort ei. ⁊ q̄si n̄ sit magis sompn̄ q̄ mort.
Quasi n̄ sit mortis port̄. ⁊ porta uite.
Malachyas am̄c̄ n̄r̄ dormit. ⁊ ego lu
geam. Luct̄ uite se usū n̄ ratione tuer̄.
Sicut̄ dedit dilecto suo sompnū. ⁊
talem somnū. in q̄ hereditas dñi filii
m̄ces fruct̄ uentris. ⁊ q̄d horū uidet̄
fletum indicere. Ego fleam illum. ⁊

609
qui fletum euasit. Ille triphudat. ille tri-
umphat. ille introductus in gaudium
dñi sui. et ego plangam eum. Cupio in
hec. n̄ illi inuideo. Intim part̄ exēte.
offerit pro eo sacrificium. consuminant
ex more om̄ia cū sū ma deuotione. Sta-
bat enim puer. cui emortuum pendebat
alaterē brachium. magis illi impedimento.
quā usui. Quo cōpro. innui ut accederet.
Et apphensam aridam manū. aplici
ad manū ep̄i. ruiuificauit eā. Nempe
uuebat in mortuo gr̄a sanitatum. &
manū ei fuit mortue manui.
qd̄ mortuo hōi helise. Puer ille de lon-
ge uenerat. et manū quā pendente
attulerat. sanam in patam reportauit.
Jam om̄ib; rite factis. in ipso oratorio
scē c̄i genitricis marie. in quo sibi bñ
complacuit galachyas t̄cht̄ sepulture.
anno ab incarnatione dñi. o. c. xl. viii.
iii. nonas nouembris. Tuum et ihu be-
ne depositum qd̄ nob̄ creditum. tu
ut thesaur̄ q̄ recondit̄ penes nos. Ser-

uastius resignandum in tēpore quo reposcen-
dum censuerit. ⁊ tantū ut absq; conf̄berna-
lib; suis n̄ egrediatur. s; quem habuim⁹
hospitē habeant ducem. ⁊ cum ipso partē
regnaturi. in sc̄la sc̄lorum a me

*Ymn⁹ Dōni Bernardi abbis De Sc̄o
Malachya ep̄o & confesso &c.*

Nobilis signis. morib; suauis. m̄tus sc̄t.
mclat⁹ triumphis. hodie carnis pondē leua
⁊ m̄guit amittet. Hec uacat uro ^{la} machie
nom̄ anḡlm̄ sonans. anḡlor⁹ signat similem
ēē. puritate uite. gl̄a parem. Anḡls n̄
cruā suoz reddat uotis. sociat⁹ chorū.
p̄mittet multos. coeq̄entur sumunt. m̄to
q̄dem. Sobri⁹ uict⁹. castitas p̄hens. fides.
doctrina. n̄arū luc̄. m̄tus parem. certū
p̄mittet aplorū. Ope uicē. nō uirtutē.
tenet hoz. p̄sul̄ r̄legat⁹. ac p̄ hoc uite
eā honorē uendicat s; Signa si que-
rat. quis referre queat. hoc t̄n dico
manifestat sc̄at̄ mortua surgent qū
in hac parte fact⁹ gl̄ie. ^{xpo} regnanti
sit t̄e ulla n̄i cura putamus. quos